

(Vervolgonderzoek)

Leerplicht

Effectief toezicht op
de leerplicht

Doelmatigheid

Januari

2023

INHOUDSOPGAVE

AFKORTINGENLIJST	3
BEGRIPPENLIJST	4
RAPPORT IN HET KORT	5
RAPÒRT RESUMÍ	12
1 INLEIDING	19
1.1 Aanleiding en doelstelling.....	19
1.2 Centrale onderzoeksvraag.....	20
1.3 Criteria.....	20
1.4 Aard en reikwijdte van het onderzoek.....	20
1.5 Aanpak van het onderzoek.....	21
1.6 Leeswijzer.....	21
2 EFFECTIEF KADER	22
2.1 Beleidsdoelstellingen.....	22
2.2 Leerplichtregels.....	23
2.3 Conclusie.....	24
3 EFFECTIEVE STRUCTUUR EN MIDDELEN	25
3.1 Voltijds toezicht.....	25
3.2 Aansturing.....	26
3.3 Werkwijze en instructieregeling.....	26
3.4 Taakverdeling.....	27
3.5 Kennis van de leerplichtwetgeving.....	28
3.6 Geautomatiseerd (leerling) administratiesysteem.....	28
3.7 Conclusie.....	29
4 EFFECTIEVE UITVOERING VAN HET TOEZICHT	30
4.1 Werkzaamheden leerplichtambtenaren.....	30
4.2 Ouders/verzorgers direct informeren over hun plichten en de regels.....	31
4.3 Bevolking informeren waar vermoedelijke gevallen van overtredingen te melden.....	33
4.4 Toereikendheid van de informatie en duidelijkheid over de informatieplicht.....	34
4.5 Betrouwbaarheid van de informatie.....	35
4.6 Toezicht op leerplichtigen opgenomen in het bevolkingsregister.....	38
4.7 Toezicht op leerplichtigen die niet in het bevolkingsregister zijn opgenomen.....	39
4.8 Toezicht op het bijwonen van lessen door leerplichtigen op een school.....	40
4.9 Toezicht van de patrouilles op het ongeoorloofd verzuim.....	41
4.10 Registreren en doorsturen van melding ongeoorloofd verzuim.....	43
4.11 Afwikkelen en dossiervorming ongeoorloofd verzuim.....	44
4.12 Duidelijke afspraken tussen de ambtenaren van Vreemdelingendienst en de leerplichtambtenaren.....	46
4.13 Conclusie.....	47
5 EFFECTIEF INZICHT OP DE TOEZICHTSKOSTEN EN EFFECTIEVE VERANTWOORDING	49
5.1 Toezichtskosten onbekend en geen aflegging van verantwoording.....	49
5.2 Conclusie.....	50
6 AANBEVELINGEN	51
7 AMBTELIJKE EN BESTUURLIJKE HOOR EN WEDERHOOR	52
7.1 Ambtelijke reactie.....	52
7.2 Bestuurlijke reactie.....	52
8 NAWOORD	54
BIJLAGEN	56
Bijlage 1: Omschrijving tekortkomingen en toetsingskader.....	56
Bijlage 2: (Deels) opgeloste en niet opgeloste tekortkomingen.....	60
Bijlage 3: Te ondernemen/genomen actie volgens de reactie van de minister.....	62

AFKORTINGENLIJST

Afkorting	Omschrijving
A.B.	Afkondigingsblad
AGO	Arbeidsgericht Onderwijs
BVO	Beroepsvoorbereidend Onderwijs
CLOA	Centraal Landelijk Onderwijs Applicatie
FO	Funderend Onderwijs
HAVO	Hoger Algemeen Voorbereidend Onderwijs
Informatieboekje	Informatieboekje 'Leerplicht van 4 tot en met 18 jaar', uitgegeven door het OWCS in 2007
Minister	Minister van het OWCS
OWCS	Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport
P.B.	Publicatieblad
PUZ	Publieke Zaken
Rekenkamer	Algemene Rekenkamer Curaçao
RvM	Raad van Ministers
SBO	Secundair Beroepsonderwijs
SD	Sectordirecteur van de UOW
SG	Secretaris-generaal van het OWCS
SMART	Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch en Tijdgebonden
SO	Speciaal Onderwijs
UOW	Uitvoeringsorganisatie Onderwijs en Wetenschap
VO	Voortgezet Onderwijs
VSBO	Vorbereidend Secundair Beroepsonderwijs
VWO	Vorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs

BEGRIPPENLIJST

Begrip	Omschrijving
Absoluut verzuim	Wanneer een leerplichtige niet op een school staat ingeschreven.
Relatief verzuim	Wanneer een leerplichtige op een school staat ingeschreven maar afwezig is tijdens les- of praktijktijd.
Ontheffing	De verantwoordelijken worden ontslagen van de plicht om een leerplichtige in te schrijven bij een school en/of van de plicht dat de leerplichtige (bepaalde) lessen/praktijken bijwoont. Ontheffing dient volgens de wet verleend te worden door de toezichthoudende instantie (de UOW) of de Minister.
Vrijstelling	Met vrijstelling wordt bedoeld dat de leerplichtige tijdelijk wordt ontslagen van de plicht om de lessen/praktijken bij te wonen. Voorbeelden hiervan zijn vrijstellingen wegens ziekte en onvoorzienbare bijzondere omstandigheden. Bij een vrijstelling wegens ziekte dient het schoolhoofd op de eerste dag hiervan op de hoogte te worden gebracht. Bij een vrijstelling wegens bijzondere omstandigheden dient het schoolhoofd vooraf toestemming te verlenen.
Geoorloofd verzuim	Er is sprake van geoorloofd verzuim als een leerplichtige die ingeschreven staat op basis van een vrijstelling of ontheffing (bepaalde) lessen/praktijken verzuimt.
Ongeoorloofd verzuim	Van ongeoorloofd verzuim is sprake wanneer de leerplichtige die ingeschreven staat op een school zonder een vrijstelling/ontheffing (bepaalde) lessen/praktijken verzuimt.
Leerplicht	De leerplicht is geregeld in twee landsverordeningen, namelijk de Leerplichtlandsverordening ¹ en de Leerplichtverordening Curaçao 2009 ² . De leerplicht geldt voor jongeren tussen de 4 en 18 jaar (leerplichtigen) die nog geen diploma hebben behaald van bijvoorbeeld VSBO, HAVO of VWO. De leerplicht houdt in dat: <ol style="list-style-type: none"> 1. de leerplichtige ingeschreven behoort te zijn op een school; 2. de leerplichtige behoort de voor hem/haar bestemde lessen/praktijken bij te wonen.
Leerplichtambtenaar	Ambtenaar werkzaam bij de toezichthoudende instantie die belast is met het toezicht op de naleving van de leerplichtwetgeving. De medewerker handhaving en toezicht E en de medewerker handhaving en toezicht D (voormalige leerplichtbrigade) zijn beiden leerplichtambtenaar.
Leerplichtbrigade	Voormalige functie van de ambtenaar die de leerplichtigen die spijbelen of niet op een school zijn ingeschreven moest opsporen. De functienaam leerplichtbrigade wordt niet meer gebruikt. Hierdoor wordt dit begrip in dit rapport enkel en alleen gebruikt bij tekortkomingen die volgens de voorgaande rapporten te maken hadden met de leerplichtbrigade.
Toezichthoudende instantie	De instantie (de UOW) die belast is met het toezicht op de naleving van de leerplichtwetgeving en de uit kracht daarvan gegeven voorschriften.

¹ P.B. 1985, no. 85, zoals gewijzigd bij P.B. 2007, no. 43.

² A.B. 2009, no. 63.

RAPPORT IN HET KORT

Naar aanleiding van de in 2016 en 2017 door de Rekenkamer gepubliceerde rapporten: 'Toezicht op het ingeschreven zijn op een school' (deel 1)³ en 'Toezicht op het bijwonen van lessen op school/Verzuimt de overheid bij het toezicht op schoolverzuim?' (deel 2)⁴ heeft de Rekenkamer een vervolgonderzoek ingesteld. Het doel van dit onderzoek is om vast te stellen of de toen geconstateerde tekortkomingen zijn opgelost. Hierdoor luidt de centrale onderzoeksvraag:

'Zijn de tekortkomingen over het toezicht op de leerplicht die gesignaleerd zijn door de Rekenkamer in haar twee eerder uitgebrachte rapporten opgelost?'

Om antwoord te kunnen geven op deze vraag heeft de Rekenkamer allereerst de tekortkomingen volgens deze rapporten geïnventariseerd. Het gaat om 26 tekortkomingen (zie Tabel 1b en Bijlage 1) en deze zijn onderverdeeld in de volgende vier categorieën:

1. effectief kader;
2. effectieve structuur en middelen;
3. effectieve uitvoering van het toezicht;
4. effectief inzicht op de toezichtskosten en effectieve verantwoording.

Om te kunnen vaststellen of de tekortkomingen zijn opgelost is gebruik gemaakt van een toetsingskader/criteria opgenomen in Bijlage 1.

Hieronder worden de onderzoeksresultaten per categorie behandeld. Verder wordt ook verwezen naar de Tabellen 1a en 1b voor een specificatie van deze resultaten.

Effectief kader

Uit het onderzoek blijkt dat voor de categorie effectief kader de volgende twee tekortkomingen zijn geconstateerd.

1. *Er zijn geen beleidsdoelstellingen geformuleerd om het verzuim te voorkomen dan wel te beperken.*
2. *De regels ter zake leerplicht zijn niet eenduidig en/of zijn in strijd met de Curaçaose leerplichtwetgeving of zijn gebaseerd op de Nederlandse leerplichtwetgeving.*

³ https://www.rekenkamercuracao.cw/files/leerplicht_deel_1__1518811790.pdf: 'Ziet de overheid erop toe dat jongeren die leerplichtig zijn, ingeschreven zijn op een school en legt de overheid verantwoording af over dit toezicht?'

⁴ https://www.rekenkamercuracao.cw/files/leerplicht_deel_2__1518811187.pdf: 'Ziet de overheid erop toe dat leerplichtige jongeren, die zijn ingeschreven op een school, ook daadwerkelijk de voor hen bestemde lessen bijwonen en dus niet ongeoorloofd de school verzuimen?'

Van deze twee tekortkomingen is één (nummer 1) deels opgelost en de andere (nummer 2) is nog niet opgelost.

Deels opgeloste tekortkoming

Het OWCS heeft een beleidsdoelstelling geformuleerd om het relatief verzuim te voorkomen dan wel te beperken. De doelstelling is het verminderen/voorkomen van voortijdig schoolverlaten en het daartoe bieden van een sluitende aanpak voor alle jongeren van 4 tot 24 jaar met als uitgangspunt geen ongeoorloofd verzuim. Deze doelstelling richt zich op kwalitatief onderwijs, deelnemen aan schoolactiviteiten en het verhogen van het aantal jongeren dat het onderwijs verlaat met een erkend diploma. Desalniettemin is geconstateerd dat deze doelstelling niet SMART genoeg is geformuleerd. Dit blijkt onder andere uit de volgende constatering.

1. De in de beleidsnotitie geformuleerde doelstelling is specifiek, meetbaar en acceptabel. Echter is deze doelstelling alleen gericht op de leerplichtigen die ingeschreven staan op een school en wordt er dus geen aandacht geschonken aan de leerplichtigen die niet op een school staan ingeschreven;
2. Deze doelstelling is niet realistisch omdat het ook gericht is op een groep die niet onder de leerplicht valt aldus buiten de scope van de taken van de leerplichtambtenaren. Het doel heeft betrekking op jongeren van 4 tot 24 jaar maar de leerplicht geldt alleen voor jongeren vanaf 4 tot en met 18 jaar.

Nog niet opgeloste tekortkoming

De leerplichtregels opgenomen in de Informatie Bulletin-Leerplicht inzake de bevoegdheid voor het geven van vrijstelling voor het bijwonen van lessen komt niet overeen met de leerplichtwetgeving.

Effectieve structuur en middelen

Bij deze categorie zijn er zes tekortkomingen geïnventariseerd. Deze zijn:

1. *Er is slechts één leerplichtambtenaar die zich bijna voltijds bezighoudt met het toezicht op de leerplicht terwijl een andere leerplichtambtenaar zich gedeeltelijk daarmee bezighoudt;*
2. *De leerplichtambtenaren en de overige medewerkers belast met het toezicht krijgen geen aansturing;*
3. *Er ontbreekt aan instructies over de werkwijze voor de leerplichtambtenaren en de overige medewerkers;*
4. *Er ontbreekt een formele taakverdeling en/of vastgelegde taakverdeling;*

5. *De leerplichtambtenaren en de overige medewerkers belast met het toezicht hebben onvoldoende kennis over de leerplichtwetgeving;*
6. *Er is geen geautomatiseerd (leerling) administratiesysteem.*

Opgeloste tekortkomingen

De tekortkomingen inzake het ontbreken van instructies over de werkwijze en het ontbreken van een vastgelegde taakverdeling zijn opgelost omdat een handboek⁵ is opgesteld waarin instructies over de werkwijze voor de leerplichtambtenaren en de overige medewerkers staan vermeld alsook de taakverdeling.

Deels opgeloste tekortkoming

De leerplichtambtenaren en de overige medewerkers belast met het toezicht worden aangestuurd op het uitvoeren van toezicht dat aansluit met het beleid. De aansturing is geleidelijk ingevoerd en gebeurt daarom nog niet bij:

- het vormen van dossiers die onder meer moeten bijdragen aan een effectieve verantwoording;
- het verantwoorden van het geplande en verrichte toezicht.

Hierdoor is de tekortkoming met betrekking tot aansturing van de leerplichtambtenaren en de overige medewerkers nog niet volledig opgelost.

Nog niet opgeloste tekortkomingen

De tekortkomingen die nog niet zijn opgelost betreffen het tekort aan leerplichtambtenaren die zich voltijds bezighouden met het leerplichttoezicht. Gezien het aantal leerplichtigen zijn er om en nabij acht leerplichtambtenaren nodig om een effectief toezicht te kunnen uitvoeren, terwijl de UOW over twee beschikt. Het tekort aan kennis over de leerplichtwetgeving en de vaardigheden om het verzuim aan te pakken zijn nog steeds niet opgelost. Er zijn wel trainingen/cursussen hierover verzorgd maar het gebrek aan kennis is hiermee nog niet verholpen omdat niet alle leerplichtambtenaren en overige medewerkers weten hoe de leerplichtwetgeving toegepast moet worden en hoe zij het schoolverzuim moeten aanpakken. Verder beschikt de UOW nog steeds niet over een geautomatiseerd betrouwbaar (leerling) administratiesysteem.

⁵ Handboek uitvoering leerplicht: Werkproces en -instructies.

Effectieve uitvoering van het toezicht

Ten aanzien van de uitvoering van het toezicht op de leerplicht zijn er zestien tekortkomingen geconstateerd. Hieronder volgen twee voorbeelden van deze tekortkomingen. Voor de overige veertien tekortkomingen wordt verwezen naar Tabel 1b en Bijlage 1.

1. *Ouders/verzorgers zijn niet rechtstreeks geïnformeerd over hun plichten en de overige daarmee verband houdende regels om de leerplichtigen op een school in te schrijven en lessen te laten volgen;*
2. *De patrouilles die toezicht houden concentreren zich voornamelijk rondom scholen in plaats van in woonwijken of andere plaatsen waar de jongeren die verzuimen zich kunnen bevinden.*

Tijdens het onderzoek is geconstateerd dat van de zestien tekortkomingen géén enkele volledig is opgelost. Twee tekortkomingen zijn deels opgelost en de andere veertien tekortkomingen zijn niet opgelost. De twee tekortkomingen die deels zijn opgelost zijn de hierboven vermelde twee voorbeelden. Het blijkt dat de UOW de ouders/verzorgers (in)direct informeert over hun plichten en de hiermee verband houdende regels. Deze informatie komt echter niet altijd overeen met de leerplichtwet, is niet altijd eenduidig en is nog niet volledig. Verder is de UOW bezig met een pilot traject waarbij het toezicht zich onder andere meer zal concentreren op de plaatsen waar de jongeren die verzuimen zich kunnen bevinden. Voor een overzicht van de veertien tekortkomingen die niet zijn opgelost wordt verwezen naar Tabel 1b.

Effectief inzicht op de toezichtskosten en effectieve verantwoording

Aangaande de kosten en verantwoording zijn in de eerdere rapporten de volgende twee tekortkomingen aangemerkt.

1. *De overheid kosten maakt in het kader van toezicht maar niet genoegzaam bekend is hoe hoog deze kosten zijn;*
2. *Er geen verantwoording wordt afgelegd over het gevoerde beleid.*

Deze twee tekortkomingen zijn nog niet opgelost.

Conclusie

Op basis van de hierboven vermelde bevindingen concludeert de Rekenkamer dat het toezicht op de leerplicht nog steeds niet effectief wordt uitgevoerd.

Van de 26 tekortkomingen die door de Rekenkamer in de eerdere rapporten zijn gesignaleerd zijn slechts 2 (7,7%) volledig opgelost. Van de resterende 24 tekortkomingen zijn 4 (15,4%) deels opgelost en 20 (76,9%) zijn nog niet opgelost. In Tabel 1a volgt een weergave van deze absolute en procentuele onderzoeksresultaten.

Tabel 1a: Aantal en percentage (deels) opgeloste en niet opgeloste tekortkomingen

Categorie	Opgelost in aantal	Deels opgelost in aantal	Niet opgelost in aantal	Opgelost in percentage	Deels opgelost in percentage	Niet opgelost in percentage
Effectief kader	-	1	1	-	3,9%	3,9%
Effectieve structuur en middelen	2	1	3	7,7%	3,9%	11,5%
Effectieve uitvoering van het toezicht	-	2	14	-	7,7%	53,9%
Effectief inzicht op de toezichtskosten en effectieve verantwoording	-	-	2	-	-	7,7%
Totaal 26 (100%)	2	4	20	7,7%	15,4%	76,9%

In Tabel 1b wordt de status per eind oktober 2022 van alle tekortkomingen per categorie weergegeven. Verder geeft Bijlage 2 een gedetailleerde indeling van de (deels) opgeloste en niet opgeloste tekortkomingen.

Tabel 1b: Status tekortkomingen per categorie per eind oktober 2022

Nr.	Tekortkoming per categorie	Status
<i>Effectief kader</i>		
1	Er zijn geen beleidsdoelstellingen geformuleerd om het verzuim te voorkomen dan wel te beperken.	
2	De regels ter zake leerplicht zijn niet eenduidig en/of zijn in strijd met de Curaçaose leerplichtwetgeving of zijn gebaseerd op de Nederlandse leerplichtwetgeving.	
<i>Effectieve structuur en middelen</i>		
1	Er is slechts één leerplichtambtenaar die zich bijna voltijds bezighoudt met het toezicht op de leerplicht terwijl een andere leerplichtambtenaar zich gedeeltelijk daarmee bezighoudt.	
2	De leerplichtambtenaren en de overige medewerkers belast met het toezicht krijgen geen aansturing.	
3	Er ontbreekt aan instructies over de werkwijze voor de leerplichtambtenaren en de overige medewerkers.	
4	Er ontbreekt een formele taakverdeling en/of vastgelegde taakverdeling.	
5	De leerplichtambtenaren en de overige medewerkers belast met het toezicht hebben onvoldoende kennis over de leerplichtwetgeving.	
6	Er is geen geautomatiseerd (leerling) administratiesysteem.	
<i>Effectieve uitvoering van het toezicht</i>		
1	De werkzaamheden van de leerplichtambtenaren concentreren zich voornamelijk op het verstrekken van verklaringen ingeval leerplichtigen tijdelijk geoorloofd de school verzuimen.	
2	Ouders/verzorgers zijn niet rechtstreeks geïnformeerd over hun plichten en de overige daarmee verband houdende regels om de leerplichtigen op een school in te schrijven en lessen te laten volgen.	
3	De bevolking is niet geïnformeerd waar zij vermoedelijke gevallen van niet ingeschreven leerplichtige jongeren en vermoedelijke gevallen van ongeoorloofd verzuim kan melden.	
4	De toereikendheid van de informatie voor het toezicht op het (on)geoorloofd verzuim is niet gewaarborgd, daar onder meer de informatieplicht van de privé scholen niet duidelijk is.	
5	Het is niet duidelijk of particuliere scholen ook verplicht zijn om opgave te doen van het verzuim.	
6	De betrouwbaarheid van de informatie die nodig is om het toezicht op het geoorloofd en ongeoorloofd schoolverzuim uit te kunnen oefenen is niet gewaarborgd.	
7	De overheid houdt geen toezicht op leerplichtigen, die in het bevolkingsregister zijn opgenomen, op een school zijn ingeschreven en heeft daardoor geen inzicht hoe hoog het aantal hiervan is.	
8	De overheid heeft geen inzicht of de leerplicht, voor wat betreft het ingeschreven zijn op een school, blijvend wordt nageleefd door leerplichtigen die niet in het bevolkingsregister zijn opgenomen maar minimaal één keer zijn ingeschreven (geweest) op een school.	
9	De overheid heeft geen zicht in hoeverre de leerplicht wordt nageleefd voor wat betreft het bijwonen van lessen door leerplichtige jongeren op een school.	
10	De patrouilles die toezicht houden concentreren zich voornamelijk rondom scholen in plaats van in woonwijken of andere plaatsen waar de leerplichtigen die verzuimen zich kunnen bevinden.	
11	Het bij de leerplichtbrigade gemelde ongeoorloofd verzuim wordt niet vastgelegd en niet doorgegeven aan de leerplichtambtenaren.	
12	De leerplichtambtenaren worden niet op de hoogte gesteld van alle door de leerplichtbrigade geconstateerde overtredingen.	
13	De meldingen van verzuim bij de leerplichtbrigade worden niet volledig afgewikkeld.	
14	Er worden geen dossiers bijgehouden van leerplichtigen die ongeoorloofd verzuimen.	
15	Er zijn geen afspraken gemaakt tussen de leerplichtambtenaren en de ambtenaren van de Vreemdelingendienst over de informatie omtrent het uitgevoerde toezicht op de leerplicht.	
16	Het is niet duidelijk welke verklaringen de ambtenaren van de Vreemdelingendienst moeten accepteren.	
<i>Effectief inzicht op de toezichtskosten en effectieve verantwoording</i>		
1	De overheid maakt kosten in het kader van toezicht maar is niet genoegzaam bekend hoe hoog deze kosten zijn.	
2	Er wordt geen verantwoording afgelegd over het uitgevoerde beleid.	

Legenda:

- Tekortkoming is niet opgelost
- Tekortkoming is deels opgelost
- Tekortkoming is opgelost

De Minister heeft in zijn reactie verstuurd in januari 2023 aangegeven met welke acties het OWCS bezig is om de tekortkomingen weg te werken. Een samenvatting hiervan is te vinden in Bijlage 3. Uit de ontvangen informatie blijkt dat de acties die volgens de Minister zijn genomen, dan wel zij mee bezig zijn, tot nu toe niet tot een positiever resultaat hebben geleid. Aangezien zes jaar nadat wij aanbevelingen hebben aangedragen deze nog niet volledig zijn doorgevoerd concluderen wij dat er niet voortvarend genoeg wordt gehandeld om tot een effectief toezicht te komen.

Zolang de tekortkomingen niet of niet volledig zijn opgelost wordt de leerplichtwetgeving niet in zijn geheel nageleefd.

Aanbevelingen

De Rekenkamer beveelt de Staten aan om de Minister ter verantwoording op te roepen ten aanzien van de tekortkomingen die zes jaar nadat de Rekenkamer haar aanbevelingen heeft gegeven nog steeds niet of niet allemaal zijn opgelost. Uit de door de Minister aangegeven acties waarmee het OWCS bezig is om de tekortkomingen weg te werken blijkt dat met name de onderstaande acties gepland zijn voor het eerste halfjaar van 2023:

- het invoeren van de CLOA en afronden van de relevante processen;
- de aanpassing van de leerplichtverordening en bijbehorende ministeriële regelingen, beleidsnotitie en verzuimprotocol;
- het afronden van de informatiebulletin en het communiceren van alle wijzigingen met de betrokkenen.

Opdat deze planning gerealiseerd kan worden dient de Minister ervoor te zorgen dat een SMART plan van aanpak wordt opgesteld om deze acties af te ronden.

Naast de maatregelen waarmee het OWCS bezig is dient zij na te gaan of deze aansluiten op de maatregelen vermeld in Bijlage 1 dan wel dat er op basis daarvan nog andere maatregelen moeten worden doorgevoerd. Deze additionele maatregelen dienen ook in het bovengenoemde plan te worden toegevoegd.

Wij adviseren de Staten om van de Minister te eisen dat hij op basis van deze SMART planning aangeeft per wanneer de tekortkomingen volledig zullen worden opgelost.

RAPÒRT RESUMÍ

Motivá pa e rapòrtnan: ‘Toezicht op het ingeschreven zijn op een school’ (Kontrol riba inskripshon na skol [parti 1])⁶ i ‘Toezicht op het bijwonen van lessen op school/Verzuimt de overheid bij het toezicht op schoolverzuim?’ (Kontrol riba baimentu di lès/Gobièrnu ta faltando ku kontrol riba faltamentu di skol? [parti 2])⁷ publiká pa Kontraloria na 2016 i 2017, Kontraloria a efektuá un investigashon di siguimentu. Meta di e investigashon akí ta pa determiná si a solushoná e defisiensianan konstatá anteriormente. P’esei, e pregunta sentral di investigashon ta lo siguiente:

‘A solushoná e defisiensianan riba tereno di kontrol di kumplimentu di lei di enseñansa obligatorio ku Kontraloria a señalá den e dos rapòrtnan publiká anteriormente?’

Pa por kontestá e pregunta akí, Kontraloria a kuminsá na inventarisá e defisiensianan señalá den e rapòrtnan. Ta trata aki di 26 defisiensia (wak Tabèl 1b i Anekso 1), partí den e siguiente kuater kategorianan:

1. efektivitat di kuadro;
2. efektivitat di struktura i rekurso;
3. efektivitat den ehekushon di kontrol;
4. efektivitat di bista riba e gastunan di kontrol i efektivitat den e proseso di duna kuenta.

Pa por determiná si a solushoná e defisiensianan, a usa un kuadro ku kriterio di evaluashon, ku nos ta inkluí den Anekso 1.

Akibou, lo trata e resultadonan di e investigashon pa kada kategoria. Wak tambe Tabèl 1a i 1b, kaminda por haña un spesifikashon di e resultadonan.

Efektivitat di kuadro

E investigashon a proba ku, pa e kategoria efektivitat di kuadro, a konstatá e dos siguiente defisiensianan.

1. *No a formulá metanan di maneho pa prevení òf limitá faltamentu di skol.*

⁶ https://www.rekenkamercuracao.cw/files/leerplicht_deel_1__1518811790.pdf: ‘8. Gobièrnu ta kontrolá si e menonan ku ta kai bou di lei di enseñansa obligatorio ta inskribí na un skol, i Gobièrnu ta duna kuenta tokante e kontrol akí?’

⁷ https://www.rekenkamercuracao.cw/files/leerplicht_deel_2__1518811187.pdf: ‘Gobièrnu ta pèkurá pa e menonan ku ta kai bou di lei di enseñansa obligatorio i ku ta inskribí na un skol ta realmente presente na nan lèsnan tambe, esta, ku nan no ta faltando skol sin pèrmit?’

2. E reglanan tokante enseñansa obligatorio por wòrdu interpretá di diferente manera i/òf ta den konflikto ku e leinan di Pais Kòrsou riba tereno di enseñansa obligatorio, òf ta basá riba lei di enseñansa obligatorio di Hulanda.

Un di e dos defisiensianan akí (number 1) a wòrdu solushoná parsialmente, miéntras ku e otro (number 2) no a wòrdu solushoná ainda.

Defisiensia solushoná parsialmente

OWCS a formulá un meta di maneho pa prevení òf limitá faltamentu di skol relativo. E ophetivo ta di redusí/prevení e kantidat di kaso di menor di edat ku ta stòp di bai skol promé ku tempu, i di ofresé un aserkamentu integral pa atendé ku esaki, pa tur mucha i hóben di 4 te 24 aña. E punto di salida ta ku no mag di tin faltamentu di skol sin pèmit. E intenshon tras di e ophetivo akí ta di logra enseñansa di kalidat, partisipashon na aktividat di skol i un oumento den e kantidat di hóben ku ta kaba skol ku un diploma rekonosí.

Sin embargo, a konstatá ku e meta akí no a keda formulá sufisientemente di akuerdo ku e prinsipio SMART. Entre otro, e siguiente konstatashonnan ta mustra esei.

1. E ophetivo formulá den e nota di maneho ta spesífiko, midibel i aseptabel. Sin embargo, e ta dirigí solamente riba menor di edat ku ta kai bou di lei di enseñansa obligatorio i ku ta inskribí na un skol. Ku otro palabra, no tin atenshon pa e muchanan ku ta kai bou di lei di enseñansa obligatorio pero ku no ta inskribí na niun skol.
2. E ophetivo no ta realístiko, ya ku un di e gruponan ku e ta dirigí riba dje no ta kai bou di lei di enseñansa obligatorio i, pues, no ta kai den e ámbito di tarea di e funshonarionan di enseñansa obligatorio. E ophetivo tin di aber ku mucha i hóben di 4 te 24 aña, siendo ku enseñansa obligatorio ta konta solamente pa menor di 4 te ku 18 aña.

Defisiensia ku no a wòrdu solushoná ainda

E reglanan di enseñansa obligatorio ku tin den Informatie Bulletin-Leerplicht tokante e outoridat pa duna dispensashon di bai lès no ta kuadra ku loke lei di enseñansa obligatorio ta stipulá.

Efektividat di struktura i rekursu

Den e kategoria akí, a inventarisá seis defisiensia, esta:

1. Ta un funshonario di enseñansa obligatorio so ta dediká kasi fultaim na kontrol di kumplimentu ku lei di enseñansa obligatorio. Tin unu mas tin ku ta hasi esei, pero parsialmente;

2. *E funshonarionan di enseñansa obligatorio i demas empleadonan enkargá ku kontrol no ta risibí direkshon.*
3. *Falta instrukshon tokante e prosedimentunan ku e funshonarionan di enseñansa obligatorio i demas empleadonan mester sigui.*
4. *Falta un repartishon formal di tarea i/òf un repartishon di tarea por eskrito.*
5. *E funshonarionan di enseñansa obligatorio i demas empleadonan enkargá ku kontrol falta konosementu riba tereno di lei di enseñansa obligatorio.*
6. *No tin un sistema outomatisá di atministrashon (di alumno).*

Defisiensiá solushoná

E defisiensianan relashoná ku falta di instrukshon riba prosedimentu i e falta di un repartishon di tarea por eskrito a wòrdu solushoná, ya ku a prepará un manual⁸ ku ta splika e prosedimentunan ku e funshonarionan di enseñansa obligatorio i demas empleadonan mester sigui i tambe e repartishon di tarea.

Defisiensiá solushoná parsialmente

Ta duna direkshon na e funshonarionan di enseñansa obligatorio i demas empleadonan enkargá ku kontrol pa nan por ehekutá e kontrol na un manera ku ta kuadra ku e maneho. Ta introduciendo e direkshon akí gradualmente i, p'esei, e no ta konta ainda pa:

- dokumentashon ku lo mester kontribuí, entre otro, pa por duna kuenta na un manera efektivo;
- dunamentu di kuenta relashoná ku kontrol planiá i kontrol ehekutá.

Pa e motibu akí, e defisiensiá relashoná ku e direkshon ku e funshonarionan di enseñansa obligatorio i demas empleadonan mester risibí no a wòrdu solushoná kompletamente ainda.

Defisiensiá ku no a wòrdu solushoná ainda

E defisiensianan ku no a wòrdu solushoná ainda ta esunnan relashoná ku e falta di funshonario di enseñansa obligatorio pa traha fultaim den kontrol di kumplimentu ku lei di enseñansa obligatorio. Mirando e kantidat di menor ku ta kai bou di lei di enseñansa obligatorio, tin mester di aproksimadamente ocho funshonario di enseñansa obligatorio pa e kontrol por tuma lugá na un manera efektivo, siendo ku ta dos UOW ta disponé di dje. Pa loke ta e falta di konosementu riba tereno di enseñansa obligatorio i e kapasitashon pa por ataká e problema di faltamentu di skol esaki no a wòrdu solushoná ainda. A duna

⁸ Handboek uitvoering leerplicht: Werkproces en -instructies.

training/kurso al respekto, pero esakinan no a solushoná e falta di konosementu ainda, ya ku no ta tur funshonario di enseñansa obligatorio i demas empleado sa kon mester apliká lei di enseñansa obligatorio i kon mester atendé ku faltamentu di skol. Además, ainda UOW no ta disponé di un sistema outomatisá konfiabel di administrashon (di alumno).

Efektivitat den ehekushon di kontrol

Pa loke ta ehekushon di kontrol di kumplimentu ku enseñansa obligatorio, a konstatá diesseis defisiensianan. Aki ta sigui dos ehèmpel di e defisiensianan akí. Por haña e otro dieskuater defisiensianan den Tabèl 1b i den Anekso 1.

- 1. No a informá e mayor-/kuidadónan direktamente tokante nan deber di inskribí e menornan ku ta kai bou di lei di enseñansa obligatorio na skol i laga nan bai lès, ni tokante e demas reglanan relashoná ku esaki.*
- 2. E patruyanan ku ta hasi kontrol ta konsentrá prinsipalmente den área di skol i no den bario òf otro sitio kaminda e menornan ku ta falta skol por ta.*

Durante e investigashon, a konstatá ku niun di e diesseis defisiensianan no a wòrdu solushoná kompletamente. Dos di e defisiensianan a wòrdu solushoná parsialmente i e dieskuater otronan no a wòrdu solushoná. E dos defisiensianan ku a wòrdu solushoná parsialmente ta e dos ehèmpelnan mensioná akiriba. Resultado di investigashon ta muestra ku UOW ta informá e mayor-/kuidadónan (in)direktamente *tokante* nan debenan i e reglanan korespondiente. Sin embargo, e informashon tin biaha no ta kuadra ku loke tin pará den lei di enseñansa obligatorio, den algun kaso e por wòrdu interpretá di diferente manera, i ainda e informashon no ta completo. Banda di esei, UOW ta trahando riba un trayekto piloto pa, entre otro, laga e kontrol konsentrá mas riba e sitionan kaminda e menornan ku ta falta skol por ta. Den Tabèl 1b por haña un lista di e dieskuater defisiensianan ku no a wòrdu solushoná.

Efektivitat di bista riba e gastunan di kontrol i efektivitat den e proseso di duna kuenta

Pa loke ta trata e gastunan i e proseso di duna kuenta, den e rapòrtan anterior a konstatá e siguiente dos defisiensianan.

- 1. Gobièrnu ta hasiendo gastu den kuadro di kontrol sin ku ta konosí, na un grado satisfaktorio, kuantu e gastunan akí ta.*
 - 2. No ta duna responsabilisashon di e maneho hibá.*
- E dos defisiensianan akí no a wòrdu resolvé ainda.

Konklushon

Basá riba e resultatonan ariba menshoná, Kontraloria ta konkluí ku e kontrol riba kumplimentu di lei di enseñansa obligatorio ainda no ta sosodé efektivamente.

Di e 26 defisiensianan ku Kontraloria a señalá den su rapòrtan anterior, ta solamente 2 (7,7%) a wòrdu solushoná kompletamente. Di e 24 otro defisiensianan, a solushoná 4 (15,4%) parsialmente, miéntras ku 20 (76,9%) no a wòrdu solushoná ainda. Den Tabèl 1a akibou, por haña un bista di e resultatonan di e investigashon den sifra apsolutu i prosentual.

Tabèl 1a: Kantidat i porsentahe di defisiensia solushoná (parsialmente) i defisiensia no solushoná

Kategoria	Kantidat solushoná	Kantidat solushoná parsialmente	Kantidat no solushoná	Porsentahe solushoná	Porsentahe solushoná parsialmente	Porsentahe no solushoná
Efektivitat di kuadro	-	1	1	-	3,9%	3,9%
Efektivitat di struktura i rekurso	2	1	3	7,7%	3,9%	11,5%
Efektivitat den ehekushon di kontrol	-	2	14	-	7,7%	53,9%
Efektivitat di bista riba e gastunan di kontrol i den e proseso di duna kuenta	-	-	2	-	-	7,7%
Total 26 (100%)	2	4	20	7,7%	15,4%	76,9%

Tabèl 1b ta mustra e státus na fin di òktober 2022 di tur e defisiensianan, partí den e diferente kategorianan. Ademas, Anekso 2 ta duna un bista detayá di e defisiensianan, solushoná (parsialmente) i no solushoná, partí den e diferente kategorianan.

Státus di e defisiensianan pa kada kategoria, na fin di òktober 2022

Nr.	Defisiensia pa kada kategoria	Státus
Efektivitat di kuadro		
1	No a formulá meta di maneho pa preveni òf limitá faltamentu di skol.	
2	E reglanan tokante enseñansa obligatorio no ta suficiente kla i/òf nan ta den konflikto ku e leinan di Pais Kòrsou riba tereno di enseñansa obligatorio, òf ta basá riba lei di enseñansa obligatorio di Hulanda.	
Efektivitat di struktura i rekursu		
1	Ta un funshonario di enseñansa obligatorio so ta dediká fultaim na kontrol di kumplimentu ku lei di enseñansa obligatorio. Unu mas tin ku ta hasi esei, pero parsialmente.	
2	E funshonarionan di enseñansa obligatorio i demas empleadonan enkargá ku kontrol no ta risibí direkshon.	
3	Falta instrukshon tokante e prosedimentunan ku e funshonarionan di enseñansa obligatorio i demas empleadonan mester sigui.	
4	Falta un repartishon formal di tarea i/òf un repartishon di tarea por eskrito.	
5	E funshonarionan di enseñansa obligatorio i demas empleadonan enkargá ku kontrol falta konosementu riba tereno di lei di enseñansa obligatorio.	
6	No tin un sistema outomatisá di atministrashon (di alumno).	
Efektivitat den ehekushon di kontrol		
1	E aktividatnan di e funshonarionan di enseñansa obligatorio ta konsentrá prinsipalmente riba trahamentu di deklarashon ora un menor ku ta kai bou di lei di enseñansa obligatorio haña pèrmit pa falta skol temporalmente.	
2	No a informá e mayor-/kuidadónan direktamente tokante nan deber di inskribí e muchanan ku ta kai bou di lei di enseñansa obligatorio na skol i laga nan bai lès, ni tokante e demas reglanan relashoná ku esei.	
3	No a informá poblashon unda nan por mèldu si nan ta sospechá ku un menor ku ta kai bou di lei di enseñansa obligatorio no ta inskribí na skol, òf ku tin faltamentu di skol sin pèrmit.	
4	No tin garantia ku e informashon disponibel pa por kontrolá faltamentu di skol ku/sin pèrmit ta adekuá, entre otro pasobra no tin klaridat enkuanto si e deber di mèldu ta konta pa e skolnan privá tambe.	
5	No tin klaridat enkuanto si e deber di mèldu faltamentu di skol ta konta pa e skolnan partikular tambe.	
6	No tin garantia ku e informashon nesario pa kontrolá faltamentu di skol ku/sin pèrmit ta konfiabel.	
7	Gobièrnu no ta kontrolá si e menornan ku ta kai bou di lei di enseñansa obligatorio, i ku ta den registro di poblashon, ta inskribí na un skol; debí na esei, no por bisa ta di kuantu menor ta trata aki.	
8	Pa loke ta trata inskripshon na skol, Gobièrnu no tin bista di si e menornan ku ta kai bou di lei di enseñansa obligatorio i ku no ta den registro di poblashon, pero ku a (yega di) inskribí maske ta un biaha na un skol, ta sigui kumpli ku lei di enseñansa obligatorio.	
9	Gobièrnu no tin bista di te kon leu ta kumpliendo ku lei di enseñansa obligatorio pa loke ta trata baimentu di lès.	
10	E patruyanan ku ta hasi kontrol ta konsentrá prinsipalmente den área di skol i no den barío òf otro sitio kaminda e menornan ku ta falta skol por ta.	
11	E denunsiánan di faltamentu di skol sin pèrmit hasí na brigada di enseñansa obligatorio no ta wòrdu registrá, i no ta pasa e informashon akí pa e funshonarionan di enseñansa obligatorio.	
12	No ta pone e funshonarionan di enseñansa obligatorio na altura di tur infrakshon ku brigada di enseñansa obligatorio konstatá.	
13	Brigada di enseñansa obligatorio no ta kaba di atendé e kasonan di faltamentu di skol ku e risibí notifikashon di dje.	
14	No ta tene fail di e menornan ku ta kai bou di lei di enseñansa obligatorio i ku ta falta skol sin pèrmit.	
15	No tin palabrashon hasí entre e funshonarionan di enseñansa obligatorio i e funshonarionan di Vreemdelingendienst riba ki informashon mester suministrá relashoná ku e kontrolnan di kumplimentu ku lei di enseñansa obligatorio ku wòrdu efektuá.	
16	No tin klaridat enkuanto kua ta e deklarashonnan ku e funshonarionan di Vreemdelingendienst tin ku aseptá.	
Efektivitat di bista riba e gastunan di kontrol i efektivitat den e proseso di duna kuenta		
1	Gobièrnu ta hasi gastu den kuadro di kontrol, sin ku por bisa satisfaktoriamente kon haltu e gastunan akí ta.	
2	No ta duna kuenta di e maneho hibá.	

Legenda:

Defisiensia no solushoná, Defisiensia solushoná parsialmente, Defisiensia solushoná

E Minister den su reakshon di yanüari 2023 a indiká kua ta e akshonnan ku OWCS ta trahando riba dje pa eliminá e defisiensianan. Den Anekso 3 esakinan a wòrdu resumí. For di e informashonnan risibí di e Minister tokante e akshonnan tumá o esnan ku nan ta trahando riba dje, ta indiká ku e akshonnan aki, ainda no a kondusí na un resultado mas favorabel. Debí ku ya tin mas ku seis aña ku Kontraloria a presentá su rekomendashonnan i esakinan no a wòrdu implementá kompletamente, Kontraloria ta konkluí ku no a tuma medidanan ku e rapides nesenario pa asina yega na un kontrol efektivo.

Miéntras e defisiensianan no wòrdu solushoná òf parsialmente solushoná no ta wòrdu kumpli kompletamente ku e lei di enseñansa obligatorio.

Rekomendashon

Kontraloria ta rekomendá Parlamento pa pidi Minister duna kuenta tokante e defisiensianan ku despues di seis aña despues ku Kontraloria a hasi su rekomendashonnan ainda no a wòrdu solushon òf parsialmente. For di e akshonnan ku e Minister a presentá den su reakshon ku OWCS ta trahando riba dje ta sali na kla ku entre otro e siguiente akshonnan ta plania pa e mitar aña di 2023.

- E implementashon di CLOA i terminá e prosesonan relevante;
- E adaptashon di e lei di enseñansa i e desishonnan ministerial korespondiente, e nota di maneho i e protokòl di apsentismo;
- E finalisashon di e boletin di informashon i e komunikashon di e kambionan na e esnan konserní.

Pa por realisá e plan aki e Minister mester sòru ku un plan basa riba e prinsipio SMART ta wòrdu traha pa por finalisá e akshonnan aki.

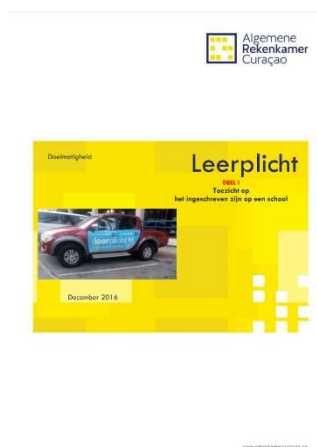
Banda di e medidanan ku OWCS ta trahando riba dje, e Minister mester wak si esakinan ta korespondé ku e medidanan menshoná den Anekso 1 òf ku a base di esei lo mester tuma otro medidanan. E medidanan adishonal aki tambe mester wòrdu añañadí na e plan ariba menshoná.

Kontraloria ta konsehá Parlamento pa eksigí di e Minister pa basá riba e planifikashon riba e prinsipio SMART aki indiká pa ki dia e defisiensianan lo wòrdu solushoná kompletamente.

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doelstelling

In 2016 en 2017 heeft de Rekenkamer onderzoek gedaan naar het toezicht op de leerplicht. De onderzoeksvragen hiervan waren:

Deel 1: Ziet de overheid erop toe dat jongeren die leerplichtig zijn, ingeschreven zijn op een school en legt de overheid verantwoording af over dit toezicht?

Deel 2: Ziet de overheid erop toe dat jongeren, die leerplichtig zijn en ingeschreven zijn op een school, de voor hen bestemde lessen bijwonen en wordt er verantwoording afgelegd over dit toezicht?

De hoofdconclusie toen was dat er nauwelijks tot geen effectief toezicht plaatsvond of leerplichtige jongeren ingeschreven zijn op een school en op het ongeoorloofd verzuim. Deze conclusie is gebaseerd op de toen door de Rekenkamer geconstateerde tekortkomingen. Verder heeft zij aanbevelingen aangedragen om deze tekortkomingen op te heffen. Met deze aanbevelingen moet worden verzekerd dat alle jongeren die leerplichtig zijn en op een school staan ingeschreven, de voor hen bestemde lessen volgen en dat er gestructureerd verantwoording wordt afgelegd over het toezicht hierover. In het proces van hoor en wederhoor heeft de toenmalige Minister in de reactie op het rapport uitgebracht in 2017 onder meer aangegeven dat op korte termijn maatregelen getroffen worden voor een effectief leerplichtbeleid en een beter functionerende afdeling.

Gezien de verstreken periode (ruim vijf jaar) sinds deze reactie acht de Rekenkamer het op zijn plaats om te onderzoeken of de eerder gesignaleerde tekortkomingen zijn opgelost. Dit is de reden waarom is besloten om een vervolgonderzoek te doen in opvolging van de eerdere onderzoeken

Derhalve is het doel van het vervolgonderzoek om aan te geven of het OWCS de eerdere tekortkomingen heeft opgelost. Bijgevolg kunnen de Staten en de gemeenschap een beeld

krijgen in hoeverre deze tekortkomingen zijn opgelost en of er sprake is van effectief toezicht op de leerplicht.

1.2 Centrale onderzoeksvraag

De onderzoeksvraag voor dit onderzoek luidt:

Zijn de tekortkomingen over het toezicht op de leerplicht die gesignaleerd zijn door de Rekenkamer in haar twee eerder uitgebrachte rapporten opgelost?

De onderzoeksvraag is onderverdeeld in de onderstaande deelvragen:

1. Welke zijn de tekortkomingen gesignaleerd door de Rekenkamer in haar rapporten 'Toezicht op het ingeschreven zijn op een school' (deel 1) en 'Toezicht op het bijwonen van lessen op school/Verzuimt de overheid bij het toezicht op schoolverzuim?' (deel 2)?
2. Zijn de hierboven vermelde tekortkomingen opgelost?

1.3 Criteria

Om te kunnen vaststellen of de tekortkomingen zijn opgelost is gebruik gemaakt van een toetsingskader/criteria. Deze criteria zijn per tekortkoming bepaald en zijn onderverdeeld in de volgende vier categorieën:

1. effectief kader;
2. effectieve structuur en middelen;
3. effectieve uitvoering van het toezicht;
4. effectief inzicht op de toezichtskosten en effectieve verantwoording.

De criteria zijn bepaald met behulp van de aanbevelingen en de nog geldende toetsingscriteria opgenomen in de betreffende eerdere uitgebrachte rapporten. Alsook de bepalingen opgenomen in de leerplichtverordeningen. Voor deze toetsingscriteria wordt verwezen naar Bijlage 1. Verder wordt verwezen naar Bijlage 2 voor de status van alle tekortkomingen die zijn getoetst.

1.4 Aard en reikwijdte van het onderzoek

Dit onderzoek heeft betrekking op het toezicht op de leerplicht in de periode vanaf december 2016 (datum dat het eerste rapport is uitgebracht) tot en met eind oktober 2022.

Het betreft een onderzoek naar de doeltreffendheid/effectiviteit van het toezicht op de leerplicht. Hierbij is nagegaan of de eerder door de Rekenkamer geconstateerde tekortkomingen in haar twee eerdere uitgebrachte rapporten op dit toezicht zijn opgelost. Er is geen onderzoek gedaan naar de kwaliteit van het onderwijs. De beoordeling van de gemaakte kosten in verband met de genomen maatregelen is ook buiten de scope van dit onderzoek gevallen.

1.5 Aanpak van het onderzoek

De Rekenkamer heeft dit onderzoek uitgevoerd in vier stappen. Ten eerste zijn de tekortkomingen in de eerder genoemde rapporten (deel 1 en deel 2) geïnventariseerd en gecategoriseerd. Ten tweede zijn de relevante informatie/documenten verzameld en geanalyseerd om onder meer de minimale toetsingscriteria te bepalen. Ten derde zijn interviews en een enquête gehouden om informatie te verzamelen voor de toetsing van de status van de tekortkomingen. De interviews zijn gehouden met de SD, twee medewerkers van de UOW, het adjunct hoofd en een kwaliteitsmedewerker van het PUZ die tevens belast is met *Information Technology* en de betreffende teamleider van de Vreemdelingendienst⁹. De enquête is gehouden onder de schoolbesturen en een aantal geselecteerde scholen op het SO, FO, VSBO/AGO en HAVO/VWO niveau en de vertegenwoordiger van de ouders/verzorgers. Ten vierde zijn de voorlopige bevindingen, conclusies en aanbevelingen aan het OWCS gepresenteerd waarbij zij de mogelijkheid hebben gekregen om een reactie hierover te geven.

1.6 Leeswijzer

In de hoofdstukken 2 tot en met 5 worden de deelvragen over ‘Welke zijn de tekortkomingen gesignaleerd door de Rekenkamer in haar rapporten ‘Toezicht op het ingeschreven zijn op een school’ (deel 1) en ‘Toezicht op het bijwonen van lessen op school/Verzuimt de overheid bij het toezicht op schoolverzuim?’ (deel 2)?’ en ‘Zijn de hierboven vermelde tekortkomingen opgelost?’ beantwoord. In elk van deze hoofdstukken wordt één van de vier categorieën die gebruikt zijn bij de onderverdeling van de tekortkomingen behandeld. Hoofdstuk 6 bevat de aanbevelingen. In hoofdstuk 7 volgt een weergave van de reacties van het ministerie en de Minister. Tot slot is in hoofdstuk 8 het nawoord van de Rekenkamer opgenomen.

⁹ Tegenwoordig aangeduid als Grensbewaking en Toezicht.

2 EFFECTIEF KADER

Over het effectief kader zijn in de vorige rapporten twee tekortkomingen aangemerkt, namelijk met betrekking tot de beleidsdoelstellingen en leerplichtregels. In de paragrafen 2.1 en 2.2 worden per tekortkoming de volgende punten behandeld: de minimale criteria voor de toetsing, de aangetroffen situatie, de toetsingsresultaten en het oordeel van de Rekenkamer. De betreffende tekortkoming wordt aan het begin van elke paragraaf cursief aangegeven. Het oordeel kan inhouden dat een tekortkoming is opgelost, deels is opgelost of niet is opgelost. Dit hoofdstuk wordt hierna afgesloten met een conclusie in paragraaf 2.3.

2.1 Beleidsdoelstellingen

Er zijn geen beleidsdoelstellingen geformuleerd om het verzuim te voorkomen dan wel te beperken.

Deze tekortkoming wordt opgelost als SMART-doelstellingen zijn geformuleerd die het verzuim voorkomen/beperken. Met verzuim wordt hier zowel het absoluut als relatief verzuim bedoeld. Een doelstelling is SMART als deze specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden is. In de beleidsnotities van augustus 2019¹⁰ en oktober 2021¹¹ is de volgende doelstelling geformuleerd over het verzuim: de doelstelling is het verminderen/voorkomen van voortijdig schoolverlaten en het daartoe bieden van een sluitende aanpak voor alle jongeren tot 24 jaar met als uitgangspunt ‘geen ongeoorloofd verzuim’. Deze doelstelling richt zich op kwalitatief onderwijs, deelnemen aan schoolactiviteiten en het verhogen van het aantal jongeren dat het onderwijs verlaat met een erkend diploma. Het is verder gericht op de leerplichtigen die ingeschreven staan op een school (relatief verzuim). Echter wordt hiermee geen aandacht geschonken aan de leerplichtigen die niet op een school staan ingeschreven (absoluut verzuim). Met deze doelstelling wordt dus alleen het relatief verzuim voorkomen/beperkt.

Verder is de doelstelling ook niet SMART genoeg geformuleerd. De doelstelling voldoet aan de normen specifiek, meetbaar en acceptabel en tijdgebonden maar zijn niet realistisch. Het is bijvoorbeeld specifiek daar het aangeeft dat het gaat om voorkomen/beperken van verzuim en dat de UOW hiervoor verantwoordelijk is en wat

¹⁰ Deze notitie bevat de doelstelling en de voorwaarden om deze te realiseren maar geen actieplan met streefdatums.

¹¹ Deze notitie bevat de actieplannen en streefdatums voor de realisatie van de doelstelling opgenomen in de notitie van 2019.

gedaan dient te worden. Zo is aangegeven dat gestreefd dient te worden naar de handhaving van de wettelijke kaders en het formaliseren van de kaders voor de leerplicht unit. Het is echter niet realistisch omdat het beleid zich richt op een doelgroep van 4 tot 24 jaar terwijl de groep van 19 tot 24 jaar niet onder de leerplichtwetgeving valt. Op basis van deze bevindingen is vastgesteld dat deze tekortkoming deels is opgelost.

2.2 Leerplichtregels

De regels ter zake leerplicht zijn niet eenduidig en/of zijn in strijd met de Curaçaose leerplichtwetgeving of zijn gebaseerd op de Nederlandse leerplichtwetgeving.

De regels/informatie die aan de betrokkenen wordt verstrekt dienen eenduidig te zijn en aan te sluiten met de geldende Curaçaose leerplichtwet. Anders bestaat het risico dat scholen en ouders/verzorgers in de praktijk uiteenlopende regels toepassen en de leerplichtwet (onbewust) wordt overtreden. Tijdens het onderzoek is gebleken dat het Informatieboekje dat niet eenduidig was en voorheen gebruikt werd om de regels bekend te maken uit de circulatie is gehaald. Momenteel wordt gebruik gemaakt van de Informatie Bulletin-Leerplicht. Volgens de SD dienen de scholen dit bulletin te gebruiken als de bron van informatie om ouders en verzorgers te informeren. Dit bulletin staat ook opgenomen op de website van de UOW. Uit verdere analyse van dit bulletin is gebleken dat de informatie hierin niet volledig overeenkomt met de leerplichtwetgeving. In het bulletin staat vermeld dat voor het verkrijgen van vrijstelling van de leerplicht de ouders/verzorgers het verzoek voorzien van de beslissing van het schoolhoofd dienen voor te leggen aan de UOW. Deze beslissing dient dan door de leerplichtambtenaar vastgelegd te worden in een officieel vrijstellingsdeclaratie. Deze handelswijze is echter in strijd met de wet daar wettelijk staat voorgeschreven dat het schoolhoofd toestemming dient te geven voor deze vrijstelling (artikel 5 lid 1c van de Leerplichtlandsverordening). De leerplichtambtenaar dient dus geen officiële vrijstellingsdeclaratie op te stellen. Ook is gebleken dat de regels ter zake van de leerplicht nog steeds niet eenduidig zijn. De UOW heeft een brief verstuurd naar de schoolhoofden over deze vrijstellingsbevoegdheden (zie ook paragraaf 4.2). In de brief staat terecht opgenomen dat het verlenen van vrijstelling een bevoegdheid is die toekomt aan de schoolhoofden. Het feit dat het bulletin iets anders hierover meldt laat zien dat de regels nog niet eenduidig zijn. Deze conclusie wordt bevestigd na de analyse van een ander bericht op de website van de UOW. In het bericht over 'Wijziging in de aanvraagprocedure in verband met vrijstelling voor leerplichtige kinderen' (onderdeel nieuws op de website) blijkt de verschafte informatie over de bevoegdheid over vrijstelling ook overeen te komen

met de wet. Echter niet met de informatie in het bulletin. Bijgevolg wordt nogmaals geconcludeerd dat de leerplichtregels niet eenduidig zijn.

Uit deze bevindingen blijkt dat deze tekortkoming nog niet is opgelost.

2.3 Conclusie

Geconcludeerd wordt dat van de twee tekortkomingen die gesignaleerd zijn, één deels is opgelost en de ander onopgelost is gebleven. De tekortkoming over beleidsdoelstellingen is deels opgelost daar een leerplichtbeleid tot stand is gekomen echter zijn de beleidsdoelen nog niet volledig SMART geformuleerd. Ten aanzien van de tekortkoming over de leerplichtregels kan geconcludeerd worden dat deze nog niet eenduidig zijn en niet volledig overeenkomt met de leerplichtwetgeving. In Tabel 2 wordt de stand van zaken per tekortkoming weergegeven.

Tabel 2: Stand van zaken tekortkomingen Effectief kader

Nr.	Tekortkoming	Status
1	Er zijn geen beleidsdoelstellingen geformuleerd om het verzuim te voorkomen dan wel te beperken.	
2	De regels ter zake leerplicht zijn niet eenduidig en/of zijn in strijd met de Curaçaose leerplichtwetgeving of zijn gebaseerd op de Nederlandse leerplichtwetgeving.	

Legenda:

- Tekortkoming is niet opgelost
- Tekortkoming is deels opgelost
- Tekortkoming is opgelost

3 EFFECTIEVE STRUCTUUR EN MIDDELEN

Om het toezicht op de leerplicht effectief uit te voeren dient de toezichthoudende instantie over een duidelijke structuur en voldoende middelen te beschikken. In de eerdere rapporten zijn zes tekortkomingen gesignaleerd omtrent structuur en middelen. In de paragrafen 3.1 tot en met en 3.6 worden per tekortkoming de minimale criteria voor de toetsing, de aangetroffen situatie, de toetsingsresultaten en het oordeel van de Rekenkamer behandeld. Aan het begin van deze paragrafen wordt de tekortkoming schuingedrukt weergegeven. In paragraaf 3.7 volgt een conclusie.

3.1 Voltijds toezicht

Er is slechts één leerplichtambtenaar die zich bijna voltijds bezighoudt met het toezicht op de leerplicht terwijl een andere leerplichtambtenaar zich gedeeltelijk daarmee bezighoudt.

Om deze situatie te kunnen oplossen dient de UOW eerst inzicht te hebben in het aantal leerplichtambtenaren dat nodig is om een effectief toezicht te kunnen houden. Hierna dienen deze ambtenaren zich ook voltijds bezig te houden met het toezicht op de leerplicht. Gedurende het onderzoek is nagegaan of de UOW inzicht heeft in het benodigde aantal leerplichtambtenaren. Ook in hoeverre deze ambtenaren beschikbaar zijn en zich voltijds bezig kunnen houden met het toezicht op de leerplicht.

Het blijkt dat in 2019 het aantal benodigde leerplichtambtenaren door de UOW is bepaald in samenwerking met Ingrado, een Nederlands gespecialiseerde instantie op dit gebied. Dit aantal is geschat om en nabij acht¹² leerplichtambtenaren. Momenteel zijn alleen twee leerplichtambtenaren werkzaam bij de UOW en deze houden zich voltijds bezig met het toezicht op de leerplicht. Uitgaande van deze constatering blijkt dat het aantal leerplichtambtenaren die volledig ingezet worden voor toezicht nog onvoldoende is. Om het toezicht effectief te kunnen uitvoeren dienen er nog om en nabij 6 leerplichtambtenaren te worden aangetrokken. Gebaseerd op deze bevindingen wordt geconcludeerd dat deze tekortkoming nog niet is opgelost.

¹² Volgens de richtlijnen in Nederland is één leerplichtambtenaar nodig voor 3.800 leerplichtigen. Het aantal leerplichtigen op Curaçao is 32.020. Door de UOW is deze richtlijn eveneens als richtlijn gehanteerd.

3.2 Aansturing

De leerplichtambtenaren en de overige medewerkers belast met het toezicht krijgen geen aansturing.

Het aansturen van de leerplichtambtenaren en de overige medewerkers is noodzakelijk voor een effectieve inzet van capaciteit en middelen. Om die reden is onderzocht of een leidinggevende is ingezet. Ook in hoeverre de medewerkers aangestuurd worden en instructies krijgen van deze leidinggevende over de volgende werkzaamheden:

- het uitvoeren van toezicht dat aansluit met het beleid;
- het vormen van dossiers die onder meer bijdragen aan een effectieve verantwoording;
- het verantwoorden van het geplande en verrichte toezicht.

Sinds dit jaar is een ambtenaar als leidinggevende aangewezen die belast is met de aansturing van de medewerkers. Deze aansturing is geleidelijk geïntroduceerd. De medewerkers worden aangestuurd en geïnstrueerd bij het uitvoeren van toezicht dat aansluit op het beleid. Het aansturen bij de dossiervorming en het verantwoorden van het geplande en verrichte toezicht dienen nog plaats te vinden.

Uit de hierboven vermelde bevindingen blijkt dat een aantal stappen is ondernomen om deze tekortkoming op te lossen, zoals het inzetten van een leidinggevende en geleidelijke aansturing. Derhalve wordt geconcludeerd dat deze tekortkoming deels is opgelost.

3.3 Werkwijze en instructieregeling

Er ontbreekt aan instructies over de werkwijze voor de leerplichtambtenaren en de overige medewerkers.

Het is van belang dat de werkwijze en instructies voorgeschreven worden in bijvoorbeeld een handboek. In dit kader is nagegaan in hoeverre aan dit criterium is voldaan. Het blijkt dat het OWCS beschikt over een handboek 'Uitvoering Leerplicht' (Werkproces en -instructies) dat in mei 2018 is opgesteld. In het handboek zijn onder andere de taken, verantwoordelijkheden, leerplichtprocedures en werkinstructies voor de medewerkers beschreven. Het handboek is opgesteld als een hulpmiddel voor het plannen, besturen, vastleggen en beheersen van het toezicht op de leerplicht. Het OWCS heeft dus gezorgd voor instructies over de werkwijze voor de leerplichtambtenaren en de overige medewerkers. Deze tekortkoming is dus opgelost.

3.4 Taakverdeling

Er ontbreekt een formele taakverdeling en/of vastgelegde taakverdeling.

In de rapporten van 2016 en 2017 over de leerplicht bleek dat de taken tussen de leerplichtambtenaren en de overige medewerkers die belast zijn met de leerplicht, niet duidelijk verdeeld waren. Zo waren er geen afspraken gemaakt over de door de leerplichtbrigade geconstateerde overtredingen, met name van leerplichtigen die niet in het bevolkingsregister zijn opgenomen. Door dit gemis konden de leerplichtambtenaren hun wettelijke toezichtstaken zoals het instellen van nader onderzoek over deze overtreding niet effectief uitvoeren. Een formele en/of vastgelegde taakverdeling tussen de leerplichtambtenaren en de overige medewerkers die belast zijn met de leerplicht, kan een oplossing zijn voor de hierboven vermelde tekortkoming. Hierdoor is onderzocht of de UOW nu hierover beschikt.

De SD heeft aangegeven dat er bij de UOW een wijziging is gemaakt in de benaming van de functies van de medewerkers. De functie van leerplichtbrigade is gewijzigd in de nieuwe/generieke functies leerplichtambtenaar¹³. De huidige functies zijn die van de leerplichtambtenaar en die van medewerker management ondersteuning. Dit komt overeen met de informatie in het beslisdocument¹⁴ 'Optimalisering van de UOW' en het handboek 'Uitvoering Leerplicht'. In beide documenten wordt bij de omschreven taakverdeling onderscheid gemaakt tussen deze twee functies. Deze documenten melden dat de leerplichtambtenaar verantwoordelijk is voor de verwerking van het dossier ongeoorloofd verzuim. De verwerking van deze dossiers impliceert ook het verrichten van onderzoek bij ongeoorloofd verzuim, bepalen van aanpak en te ondernemen acties. De medewerker management ondersteuning is verantwoordelijk voor de registratie van (on)geoorloofd verzuim, het doorsturen van de meldingen van ongeoorloofd verzuim naar de leerplichtambtenaar en het maken van dossiers van geoorloofd verzuim. Het beslisdocument en het handboek zijn nog niet geformaliseerd. Alhoewel deze formalisatie nog niet is geschied, is er wel sprake van een vastgelegde taakverdeling. Hierdoor bestaat er geen onduidelijkheid meer over welke medewerker welke taken dient te verrichten. Om die reden is geconcludeerd dat de hierboven vermelde tekortkoming is opgelost.

¹³ De Rekenkamer heeft geen onderliggende document ontvangen waaruit blijkt dat dit is geformaliseerd. In het beslisdocument dat is ontvangen maar nog niet is geformaliseerd (lees verder in de tekst hierover) wordt dit ook vermeld.

¹⁴ Versie 1, mei 2018.

3.5 Kennis van de leerplichtwetgeving

De leerplichtambtenaren en de overige medewerkers belast met het toezicht hebben onvoldoende kennis over de leerplichtwetgeving.

De voorgaande rapporten melden dat wegens dit kennisgebrek de werkzaamheden van de leerplichtambtenaren niet naar behoren hebben plaatsgevonden. Hun bevoegdheden werden oneigenlijk toegepast wegens onjuiste interpretatie van de wetgeving. Zo werd het beoordelen en toekennen van de verzoeken voor vrijstelling door hen verricht terwijl dit een bevoegdheid is van de schoolhoofden. Het gevolg hiervan is onder meer dat de leerplichtambtenaar zich bezig hield met andere taken in plaats van het houden van toezicht/juiste toepassing van de wet.

Het gebrek aan kennis kan worden opgelost door bijvoorbeeld specifieke trainingen te geven aan de medewerkers en deze te begeleiden tijdens de uitvoering van hun werkzaamheden. Tijdens het onderzoek is nagegaan of de medewerkers specifieke trainingen hebben gevolgd en in hoeverre de wet juist wordt toegepast. Gebleken is dat het OWCS cursussen heeft verzorgd over de leerplichtwetgeving en de uitvoering hiervan. Het gaat om trainingen over onder andere verdieping en analyse van de landsverordening, het uitwerken van de leerplichtinstructies en het aanpakken van ongeoorloofd schoolverzuim (een onderdeel van de wet). Alhoewel er een aantal trainingen is verzorgd, onderkent de SD dat de kennis van de wetgeving nog niet op het vereiste niveau is. Het verstrekken van specifieke trainingen zijn stappen die bijdragen aan het verhogen van deze kennis. Omwille van een oplossing voor deze tekortkoming dienen deze stappen structureel te zijn voor alle onderdelen van de wet en dit dient te leiden naar voldoende wetskennis bij de medewerkers. Dientengevolge is deze tekortkoming nog niet opgelost.

3.6 Geautomatiseerd (leerling) administratiesysteem

Er is geen geautomatiseerd (leerling) administratiesysteem.

Het niet beschikken over een geautomatiseerd (leerling) administratiesysteem is volgens de eerdere rapporten één van de oorzaken waardoor de leerplichtambtenaren de voorgeschreven controles en onderzoeken niet (eenvoudig) konden verrichten. De controle van het ongeoorloofd verzuim (per leerling) is een voorbeeld hiervan. Volgens de eerdere rapporten beschikten de ambtenaren tot november 2013 wel over een geautomatiseerd systeem en konden de controles/onderzoeken plaatsvinden. Ook staat vermeld dat de vereiste controles/onderzoeken slechts ten dele kunnen worden uitgevoerd als de

leerplichtambtenaar niet over de benodigde informatie beschikt. Deze informatie betreft of een leerplichtige wel of niet is ingeschreven bij een school en het schoolverzuim (per leerling). Het is dus van belang dat het geautomatiseerd (leerling) administratiesysteem minimaal aan de volgende eisen voldoet.

1. Alle betrokkenen die toezicht houden hebben op basis van hun taken en bevoegdheden directe toegang tot het systeem en gebruik van de opgeslagen gegevens hierin.
2. Het systeem bevat de nodige informatie/vastleggingen, namelijk de in- en uitschrijvingen van de leerplichtigen en het verzuim met reden. Deze informatie dient overeen te komen met de werkelijkheid en tijdig beschikbaar te zijn.

Het blijkt dat de UOW nog niet beschikt over een geautomatiseerd (leerling) administratiesysteem en de benodigde informatie. Dientengevolge is deze tekortkoming nog niet opgelost.

3.7 Conclusie

Van de zes tekortkomingen zijn twee opgelost, één deels opgelost en drie nog niet opgelost. Een tekortkoming die is opgelost betreft de instructies over de werkwijzen voor de leerplichtambtenaren en de overige medewerkers die zijn beschreven. De tekortkoming over aansturing is deels opgelost. Een tekortkoming die nog niet is opgelost betreft het beschikken over een geautomatiseerd (leerling) administratiesysteem. In Tabel 3 volgt een weergave van de status van alle tekortkomingen.

Tabel 3: Stand van zaken tekortkomingen Effectieve structuur en middelen

Nr.	Tekortkoming	Status
1.	Er is slechts één leerplichtambtenaar die zich bijna voltijds bezighoudt met het toezicht op de leerplicht terwijl een andere leerplichtambtenaar zich gedeeltelijk daarmee bezighoudt.	
2.	De leerplichtambtenaren en de overige medewerkers belast met het toezicht krijgen geen aansturing.	
3.	Er ontbreekt aan instructies over de werkwijze voor de leerplichtambtenaren en de overige medewerkers.	
4.	Er ontbreekt een formele taakverdeling en/of vastgelegde taakverdeling.	
5.	De leerplichtambtenaren en de overige medewerkers belast met het toezicht hebben onvoldoende kennis over de leerplichtwetgeving.	
6.	Er is geen geautomatiseerd (leerling) administratiesysteem.	

Legenda:

- Tekortkoming is niet opgelost
- Tekortkoming is deels opgelost
- Tekortkoming is opgelost

4 EFFECTIEVE UITVOERING VAN HET TOEZICHT

Over het toezicht op de leerplicht zijn in de eerdere rapporten zestien tekortkomingen aangemerkt die direct betrekking hebben op de uitvoering van het toezicht. Deze tekortkomingen worden in de paragrafen 4.1 tot en met 4.12 behandeld. De punten die aan bod komen zijn: de minimale criteria voor de toetsing, de aangetroffen situatie, de toetsingsresultaten en het oordeel van de Rekenkamer. De paragraaf begint met de tekortkoming welke schuingedrukt is weergegeven. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een conclusie in paragraaf 4.13.

4.1 Werkzaamheden leerplichtambtenaren

De werkzaamheden van de leerplichtambtenaren concentreren zich voornamelijk op het verstrekken van verklaringen ingeval leerplichtigen tijdelijk geoorloofd de school verzuimen.

Voor de handhaving van het wettelijke kader voor de leerplicht dienen de werkzaamheden van de leerplichtambtenaren ter voorkoming van het ongeoorloofd verzuim zich te concentreren op zowel de overige toezicht en controle-, preventie-, coördinatie- en nazorgtaken. De overige toezicht en controletaken betreffen het verrichten van onderzoek ten aanzien van absoluut en relatief verzuim, het patrouilleren ter opsporing van leerplichtigen en het treffen van maatregelen bij constatering van ongeoorloofd verzuim. De preventieve taken zijn onder andere het uitvoeren van het leerplichtbeleid. De coördinatiewerkzaamheden zijn bijvoorbeeld het voeren van intake gesprekken met ouders/verzorgers. De nazorgtaken zijn het monitoren van verdere ontwikkeling van de leerling en het afsluiten van het dossier.

Volgens de eerdere onderzoeken concentreerden de leerplichtambtenaren zich hoofdzakelijk op het verstrekken van toestemmingen voor geoorloofd verzuim en niet op de overige aan hen wettelijk opgedragen taken inzake ongeoorloofd verzuim. Daarom is tijdens dit onderzoek onderzocht in hoeverre dit is gewijzigd. Het blijkt dat de leerplichtambtenaren nog steeds niet alle wettelijke taken uitvoeren. Zo wordt niet meer gepatrouilleerd ter opsporing van de leerplichtigen die vermoedelijk ongeoorloofd verzuimen. Daarnaast wordt er geen onderzoek gedaan naar het absoluut noch relatief verzuim en er worden geen dossiers opgesteld. In de paragrafen 4.6 tot en met 4.9 en 4.11 wordt nader ingegaan op de aangetroffen situaties inzake deze tekortkomingen. De UOW heeft aangegeven dat zij wegens het tekort aan mankracht en gebrek aan wetkennis bij haar medewerkers heeft besloten om zich meer te gaan focussen op het preventief

handelen en afhandelen van het ongeoorloofd verzuim. Aangezien de leerplichtambtenaren zich nog steeds niet concentreren op alle wettelijke taken is deze tekortkoming nog niet opgelost.

4.2 Ouders/verzorgers direct informeren over hun plichten en de regels

Ouders/verzorgers zijn niet rechtstreeks geïnformeerd over hun plichten en de overige daarmee verband houdende regels om de leerplichtigen op een school in te schrijven en lessen te laten volgen.

Volgens de leerplichtwet zijn de ouders/verzorgers van een leerplichtige verantwoordelijk om zorg te dragen dat de leerplichtige ingeschreven is op een school en de voor hem bestemde lessen kan volgen. Op grond van deze wet is de UOW belast met het toezicht op de naleving van deze wet. Bijgevolg ook het zorgen dat de ouders/verzorgers geïnformeerd worden over de plichten die de wet hen oplegt.

Uit de voorgaande onderzoeken is gebleken dat de ouders/verzorgers van leerplichtigen die ingeschreven zijn op een school deze informatie van de afzonderlijke scholen ontvangt. Ook is gebleken dat deze informatie per school verschilt waardoor de ouders/verzorgers niet eenduidig worden ingelicht. Hierdoor wordt naleving van de leerplichtwet niet bevorderd en het toezicht daarop bemoeilijkt. Verder worden de ouders/verzorgers van leerplichtigen die niet ingeschreven staan op een school dan niet geïnformeerd over hun plichten en de regels die daaraan gebonden zijn.

Om te bereiken dat de ouders/verzorgers van leerplichtigen die ingeschreven zijn op een school dezelfde informatie ontvangen dient de informatie door de UOW te worden verstrekt. Het inlichten van de ouders/verzorgers kan plaatsvinden middels bijvoorbeeld brieven uitgegeven door de UOW, het plaatsen van informatie op de website van de UOW en in lokale dagbladen. Als gebruik wordt gemaakt van hun website of lokale dagbladen dient de UOW dit vooraf te informeren aan deze ouders/verzorgers. Anders is het risico groot dat de door de UOW gedeelde informatie een groot deel van deze groep niet bereikt.

De ouders/verzorgers van leerplichtigen die niet ingeschreven staan op een school kunnen bijvoorbeeld ook via de website van de UOW en de lokale dagbladen worden geïnformeerd.

De verstrekte informatie aan beide soorten ouders/verzorgers dient betrekking te hebben op onder meer hun plichten en de daarmee verband houdende regels zoals sancties. Deze informatie dient ook overeen te komen met de leerplichtwet.

Gedurende het onderzoek is dan ook nagegaan in hoeverre aan deze normen is voldaan. Er is geconstateerd dat de UOW met de ouders/verzorgers heeft gecommuniceerd middels het plaatsen van inlichtingen op hun website en berichten in de lokale dagbladen. De UOW heeft ook gebruik gemaakt van een formele brief gericht aan de schoolhoofden met het verzoek om een deel van de hierin opgenomen informatie te delen met de ouders/verzorgers. Deze ouders/verzorgers zijn echter niet direct geïnformeerd middels een brief van de UOW hieromtrent of om kennis te nemen van hun website. Deze handelswijze kan hetzelfde gevolg hebben zoals hierboven is vermeld, namelijk dat de informatie per school kan verschillen waardoor de ouders/verzorgers niet eenduidig worden ingelicht.

De informatie in de brief gaat over de bevoegdheden om vrijstelling van leerplicht te verlenen. Er is aangegeven dat het verlenen van vrijstelling een bevoegdheid is van de schoolhoofden. Een verzoek van vrijstelling dient dus door de ouders/verzorgers niet aan de UOW te worden voorgelegd. Dit komt overeen met de leerplichtwet en wat de Rekenkamer hierover heeft aangekaart in haar eerdere rapporten.

In deze brief zijn zoals eerder vermeld ook twee links van hun website opgenomen waar onder meer deze aanpassing moest staan vermeld. De Rekenkamer heeft ook kennis genomen van de informatie op deze links maar deze informatie komt niet overeen met de informatie in de brief. Op één van deze links op de website staat tot heden opgenomen dat nadat een schoolhoofd een vrijstelling heeft toegekend, de ouders/verzorgers een verzoek voorzien van deze beslissing dienen voor te leggen aan de UOW. Vervolgens dient de leerplichtambtenaar deze beslissing vast te leggen in een officiële vrijstellingsdeclaratie. De informatie over de bevoegdheden op deze link is dus niet bijgewerkt en komt ook niet overeen met de wet. Deze link bevat dezelfde onjuiste informatie als de Informatie Bulletin-Leerplicht vermeld in paragraaf 2.2. Uit de analyse van de door de UOW verstrekte informatie is gebleken dat deze ook betrekking heeft op de plichten van de ouders/verzorgers en de overige daarmee verband houdende regels. Voorbeelden van deze informatie zijn regels voor inschrijving, regels voor schoolbezoek, regels voor vrijstelling van leerplicht en sancties voor de ouders/verzorgers bij niet naleving van hun plicht. Deze inlichtingen bevatten echter geen informatie over de mogelijkheid voor ontheffing van de leerplicht en de procedure die hiervoor geldt. Verder is de verschafte informatie zoals hierboven eerder is vermeld niet altijd juist. Tevens bestaat het risico dat

een deel van de ouders/verzorgers van leerplichtigen die (niet) ingeschreven zijn op een school niet op de hoogte zijn van de informatie op de website van de UOW.

Uitgaande van de hierboven vermelde bevindingen wordt geconcludeerd dat de UOW de ouders/verzorgers (in)direct informeert over hun plichten en de hiermee verband houdende regels. Deze informatie komt echter niet altijd overeen met de leerplichtwet, is niet altijd eenduidig en volledig. Derhalve is deze tekortkoming nog niet volledig opgelost oftewel deels opgelost.

4.3 Bevolking informeren waar vermoedelijke gevallen van overtredingen te melden

De bevolking is niet geïnformeerd waar zij vermoedelijke gevallen van niet ingeschreven leerplichtige jongeren en vermoedelijke gevallen van ongeoorloofd verzuim kan melden.

De bevolking kan naast de scholen ook een bron van informatie zijn voor de leerplichtambtenaren over leerplichtigen die vermoedelijk ongeoorloofd verzuimen. Om deze rol te kunnen vervullen dient de bevolking geïnformeerd te zijn door de UOW over de leerplicht en waar zij (vermoedelijke) overtredingen van de leerplicht kunnen melden. Het meldpunt dient centraal te zijn, makkelijk bereikbaar en gratis. Zoals vermeld in paragraaf 4.2 heeft de UOW via haar website en de lokale dagbladen informatie verstrekt over de leerplicht. Op deze website staan centrale telefoonnummers en een email-adres opgenomen waarmee contact kan worden genomen indien iemand meer informatie wenst te ontvangen. De door de UOW verstrekte informatie op de website bevat echter geen informatie waar de bevolking vermoedelijke gevallen van ongeoorloofd verzuim kan melden. Verder is geconstateerd dat in het handboek wel is opgenomen dat de meldingen over ongeoorloofd verzuim bij de balie van de UOW of via een 0800-telefoonnummer gemeld kunnen worden. De SD heeft de Rekenkamer desgevraagd geïnformeerd dat er nog geen gebruik wordt gemaakt van de 0800-lijn maar dat de meldingen nog gedaan moeten worden via de centrale telefoonnummers van de UOW. Zoals eerder gezegd meldt haar website echter niet dat ongeoorloofd verzuim via deze centrale nummers gemeld dient te worden. Ook niet bij de balie van de UOW. Door dit gemis bestaat het risico dat de bevolking niet weet waar de (vermoedelijke) overtredingen gemeld kunnen worden. Het risico bestaat ook dat de bevolking niet eens weet dat zij deze overtredingen kan doorgeven. Verder kan het feit dat de huidige centrale nummers niet gratis zijn als gevolg hebben dat deze meldpunten niet benaderbaar zijn voor iedereen. Op basis van deze bevindingen blijkt dat deze tekortkoming nog niet is opgelost.

4.4 Toereikendheid van de informatie en duidelijkheid over de informatieplicht

De toereikendheid van de informatie die nodig is om het toezicht op het geoorloofd en ongeoorloofd schoolverzuim uit te kunnen oefenen niet is gewaarborgd, daar onder meer de informatieplicht van de privé scholen niet duidelijk is.

Het is niet duidelijk of particuliere scholen ook verplicht zijn om opgave te doen van het schoolverzuim.

Uit de eerdere onderzoeken is gebleken dat het voor de privé scholen niet duidelijk was dat de informatieplicht ook voor hen geldt. Verder was het ook voor de particuliere scholen niet duidelijk dat zij ook informatie over het schoolverzuim moesten opgeven. Bijgevolg stuurden deze privé en particuliere scholen de informatie omtrent de leerplichtigen die bij hen zijn ingeschreven en hun (on)geoorloofd verzuim niet naar de UOW. Mede hierdoor beschikte de UOW niet over voldoende/toereikende benodigde informatie. Om deze tekortkoming te kunnen oplossen dienen minstens de volgende punten gerealiseerd te worden.

1. De UOW dient duidelijkheid te verschaffen aan de privé scholen over de wettelijke informatieplicht.
2. De UOW dient de privé scholen te informeren over hun wettelijke informatieplicht.
3. De UOW heeft de particuliere scholen duidelijk geïnformeerd dat zij ook verplicht zijn om opgave te doen over het schoolverzuim van de leerplichtigen die bij hen zijn ingeschreven.

De informatieplicht voor alle scholen is duidelijk beschreven in artikelen 9 lid 2 en 11 van de Leerplichtverordening Curaçao 2009. Deze artikelen melden het volgende.

1. Het desbetreffende schoolbestuur voor wat betreft een bijzondere¹⁵ school en voor wat betreft een openbare¹⁶ school het hoofd geeft aan de Minister maandelijks binnen zeven dagen na het eind van de maand kennis van de in- en uitschrijving over de afgelopen maand van de leerplichtigen.
2. Het schoolhoofd geeft aan de UOW maandelijks binnen zeven dagen na het eind van de maand kennis van het verzuim. Het betreft het verzuim van (bepaalde) lessen met/ zonder een ontheffing of vrijstelling.
3. Het schoolhoofd is bevoegd om in andere gevallen van verzuim die naar zijn/haar oordeel hiervoor in aanmerking komen, hiervan kennis te geven aan de UOW.

¹⁵ Bijzondere scholen geven les vanuit een godsdienst, levensovertuiging of een visie op het onderwijs.

¹⁶ De lessen op een openbare school zijn niet vanuit een godsdienst of levensovertuiging.

Tijdens het onderzoek is gebleken dat de privé en particuliere scholen nog niet door de UOW zijn geïnformeerd over hun informatieplicht. Deze bevinding inzake de privé scholen is ook door de enquêteresultaten bekrachtigd. Hieruit bleek dat twee geënquêteerde privé schoolbesturen niet op de hoogte zijn dat de informatieplicht ook voor hen geldt. Een andere privé school(bestuur) is zelfs van mening dat zij die verplichting niet heeft. Het OWCS heeft desgevraagd vermeld dat de privé scholen aan hun informatieplicht voldoen maar uit analyse blijkt dat de door deze scholen verstrekte informatie niet over de in- en uitschrijvingen en verzuim van de leerplichtigen gaat doch over de afwijkende roosters of vakantieplanningen. Verder is uit de enquête gebleken dat deze drie privé schoolbesturen de informatie/de opgaven van in- en uitschrijvingen van leerplichtigen nooit naar de leerplichtambtenaar hebben opgestuurd. Op basis van het bovenstaande is vastgesteld dat de hierboven vermelde twee tekortkomingen¹⁷ nog niet zijn opgelost.

4.5 Betrouwbaarheid van de informatie

De betrouwbaarheid van de informatie die nodig is om het toezicht op het geoorloofd en ongeoorloofd schoolverzuim uit te kunnen oefenen is niet gewaarborgd.

Het ontbreken van betrouwbare informatie omdat de opgaven van de scholen niet tijdig opgeleverd worden, onvolledig of onjuist zijn kunnen ernstige gevolgen hebben. Zo kan de leerplichtambtenaar geen zicht hebben op het aantal leerplichtigen die ingeschreven zijn op een school en ook niet erachter komen hoe vaak en waarom de leerplichtigen verzuimen. Terwijl de hierboven vermelde criteria zoals het tijdig opleveren van de informatie de basis vormen voor betrouwbare informatie die essentieel is om het toezicht effectief te kunnen uitvoeren. De betrouwbaarheid van de informatie kan worden bereikt als de leerplichtambtenaar de volgende werkzaamheden verricht. Om die reden is ook nagegaan of hieraan wordt voldaan, namelijk of de leerplichtambtenaar:

1. maandelijks de betrouwbaarheid van de registraties van de scholen controleert. Dit door de ingeleverde maandelijkse opgaven van de scholen op tijdigheid, juistheid en volledigheid te controleren;

¹⁷ Een andere ontwikkeling die invloed kan hebben op deze toereikendheid is het thuisonderwijs. Het OWCS heeft gezegd dat de RvM akkoord is gegaan met het pilot project thuisonderwijs. Desgevraagd is het dossier en het besluit van de RvM hierover niet ontvangen. Hierdoor is het niet bekend of de UOW toezicht houdt en zicht heeft op hoeveel leerplichtigen dit onderwijs volgen. Bijgevolg is een eventueel effect van het thuisonderwijs op de toereikendheid van de informatie ook niet bekend.

2. periodiek waarnemingen ter plaatse doet en de registratie door de scholen over onder andere het in- en uitschrijvingen op juistheid, volledigheid en tijdigheid controleert;
3. rappelbrieven stuurt als de opgaven van de scholen niet of te laat zijn ingediend.

Ad. 1 Maandelijkse controle van de betrouwbaarheid van de ingeleverde informatie

De SD heeft aangegeven dat er geen maandelijkse controle plaatsvindt op de tijdigheid, juistheid en volledigheid van de ingeleverde opgaven van de scholen. Het blijkt dat niet alle scholen/schoolbesturen de noodzakelijke informatie maandelijks opsturen naar de leerplichtambtenaar. Oftewel aan hun wettelijke informatieplicht voldoen. De op te leveren informatie zoals het verzuim van de leerplichtigen wordt zelfs niet door alle schoolbesturen/schoolhoofden geregistreerd. Dit blijkt uit de gehouden enquête, de betreffende resultaten zijn opgenomen in de Tabellen 4 en 5. De enquête is gehouden onder 30 participanten bestaande uit schoolbesturen/schoolhoofden. Hiervan hebben 29 een antwoord gegeven op de vraag of de informatie conform de vereiste periodiciteit in de leerplichtwetgeving wordt ingediend. Oftewel de schoolbesturen/schoolhoofden binnen zeven dagen na het eind van een maand hun opgave opsturen. In Tabel 4 is te lezen dat 20 (inclusief degene die de opgave wekelijks opstuurt) van de schoolbesturen/schoolhoofden aan deze vereiste voldoen. De overige 7 schoolbesturen/schoolhoofden doen dit niet binnen de wettelijke termijn. 2 schoolbesturen/schoolhoofden doen dit nooit en van 1 schoolbestuur/schoolhoofd is dit niet bekend.

Tabel 4: Periodiciteit oplevering opgaven door de schoolbesturen/schoolhoofden (enquêteresultaten)

Periodiciteit	Reactie schoolbesturen/schoolhoofden	
	Aantal	Percentage
Wekelijks	1	3,33%
Maandelijks	19	63,33%
Per kwartaal	3	10%
Jaarlijks	1	3,33%
Andere momenten: <ul style="list-style-type: none"> ▪ begin en einde schooljaar en indien nodig tussentijds bij inschrijving en afmelding; ▪ gedurende het hele schooljaar; ▪ urgente gevallen worden per direct doorgestuurd. 	3	10%
Nooit	2	6,67%
Schoolbestuur/Schoolhoofd heeft geen antwoord gegeven	1	3,33%
Totaal	30	100%

Verder is nagegaan of de opgestuurde maandelijkse opgaven door de schoolbesturen/schoolhoofden informatie bevat over de in- en uitschrijvingen en verzuim van de leerplichtigen met reden¹⁸.

Aan de schoolbesturen/schoolhoofden is ook gevraagd welke informatie zij registreren/opsturen. In Tabel 5 zijn de resultaten opgenomen.

Tabel 5: Geregistreerde/opgestuurde informatie door de schoolbesturen/schoolhoofden (enquêteresultaten)

Nr.	Geregistreerde/opgestuurde informatie	Aantal
1	Ingeschreven leerplichtigen	26
2	Leerplichtigen die uitgeschreven zijn met reden	23
3	Ongeoorloofd verzuimdata per leerling met reden	19
4	Geoorloofd verzuimdata per leerling met reden	15

Uit tabel 5 blijkt dat onder andere van 26 schoolbesturen/schoolhoofden opgaven sturen over de bij hen ingeschreven leerplichtigen en 23 van de uitgeschreven leerplichtigen met reden. Het ongeoorloofd verzuim met reden wordt door 19 schoolbesturen/schoolhoofden geregistreerd/opgestuurd en het geoorloofd verzuim met reden door 15.

De door deze schoolbesturen/schoolhoofden gestuurde informatie wordt echter nog niet (maandelijks) gecontroleerd. De SD heeft aangegeven dat alhoewel zij deze controles nog niet verrichten zij een steekproefcontrole hebben verricht op de opgaven van de schoolbesturen/schoolhoofden. Hieruit is gebleken dat de informatie in deze opgaven niet volledig is. Zo wordt vermeld dat een leerplichtige absent is maar zonder dat is aangegeven wat de reden van verzuim is. Deze bevinding sluit ook aan met de resultaten opgenomen in de Tabellen 4 en 5. Deze laten zien dat niet alle 27 schoolbesturen/schoolhoofden die hun opgaven indienen (zie Tabel 4) hierin de vereiste wettelijke informatie ook opnemen. Zo blijkt dat het (on)geoorloofd verzuim met reden niet door alle schoolbesturen/schoolhoofden worden opgestuurd (zie Tabel 5). Op basis hiervan kan dus niet bepaald worden of er sprake is van geoorloofd of ongeoorloofd verzuim.

Ad. 2 en 3 Periodiek waarnemingen ter plaatse en sturen van rappelbrieven

De UOW geeft aan dat zij de scholen niet bezoekt (waarnemingen ter plaatse) om de ontvangen informatie van de scholen op juistheid, volledigheid en tijdigheid te toetsen. Ook worden geen rappelbrieven naar de scholen gestuurd als deze hun opgaven (niet of) te laat indienen.

¹⁸ De reden betreft het aangeven of het verzuim van (bepaalde) lessen met/zonder een ontheffing of een vrijstelling heeft plaatsgevonden. Verder is het schoolhoofd bevoegd om in andere gevallen van verzuim die naar zijn/haar oordeel hiervoor in aanmerking komen, hiervan kennis te geven aan de UOW, zie ook paragraaf 4.4.

Uitgaande van de hierboven vermelde bevindingen wordt geconcludeerd dat de betrouwbaarheid van de informatie nog niet is gewaarborgd en dat deze tekortkoming nog niet is opgelost.

4.6 Toezicht op leerplichtigen opgenomen in het bevolkingsregister

De overheid houdt geen toezicht of leerplichtige jongeren, die in het bevolkingsregister zijn opgenomen, op een school zijn ingeschreven en heeft daardoor geen inzicht hoe hoog het aantal van deze kinderen is.

De leerplichtambtenaar behoort conform van de Leerplichtverordening Curaçao 2009¹⁹ te controleren of de leerplichtigen die in het bevolkingsregister zijn opgenomen ingeschreven staan op een school. Om deze controle te kunnen uitvoeren dient minimaal te worden voldaan aan de volgende criteria.

1. Duidelijke vastgelegde afspraken die ook worden nageleefd tussen de UOW en het PUZ over:
 - a. oplevering van de minimale informatie over alle jongeren vanaf 4 tot en met 18 jaar, namelijk geboortedatum, naam, geslacht, adres, in- en uitschrijving uit het register;
 - b. aanleveringsmomenten voor de (digitale) informatie door het PUZ;
 - c. aanleveringsformaat voor de informatie.
2. Het PUZ verstrekt op verzoek van de UOW de nodige informatie aan de leerplichtambtenaren.
3. De leerplichtambtenaar ziet toe op de tijdige en juiste ontvangst van de opgaven van het bevolkingsregister van opgenomen jongeren vanaf 4 tot en met 18 jaar.
4. De leerplichtambtenaren verrichten op basis van de ontvangen nodige informatie de volgende controles:
 - a. of alle leerplichtigen ingeschreven zijn op een school;
 - b. of een leerplichtige terecht niet is ingeschreven of zonder geldige reden is uitgeschreven van een school.
5. De leerplichtambtenaren nemen indien nodig vervolgcacties op basis van hun controles.

Zowel de SD als de waarnemend directeur van het PUZ hebben bevestigd dat er sprake is van een goede samenwerking tussen beide organisaties. Deze samenwerking houdt in dat

¹⁹ Artikel 10.

de UOW jaarlijks na verzoek een bestand van het PUZ kan ontvangen met informatie (identiteitsnummer en adres) van personen tussen de 4 en 24 jaar. Deze samenwerking is echter nog niet vastgelegd²⁰.

Het blijkt dat het OWCS sinds 2019 informatie heeft opgevraagd uit het bevolkingsregister bij het PUZ. Deze informatie is echter niet gebruikt voor de controle op het ingeschreven zijn van de leerplichtigen op een school maar voor werkzaamheden over het schooltransport. Aangezien de UOW de ontvangen informatie van PUZ niet heeft gebruikt om te controleren of het aantal leerplichtigen dat in het bevolkingsregister is opgenomen ook op een school is ingeschreven, heeft de overheid nog steeds geen inzicht hoe hoog dit aantal is. Verder is in de paragrafen 4.4 en 4.5 vermeld dat de UOW niet beschikt over betrouwbare en toereikende/volledige informatie over de inschrijvingen van de leerplichtigen. Alsook dat de UOW geen maandelijks controle verricht op het deel van de informatie over de inschrijvingen die wel door een aantal schoolbesturen/schoolhoofden zijn gestuurd. Op basis van de bovengenoemde bevindingen is vastgesteld dat deze tekortkoming nog niet is opgelost.

4.7 Toezicht op leerplichtigen die niet in het bevolkingsregister zijn opgenomen

De overheid heeft geen inzicht in hoeverre de leerplicht, voor wat betreft het ingeschreven zijn op een school, blijvend wordt nageleefd ten aanzien van leerplichtige jongeren die niet in het bevolkingsregister zijn opgenomen maar minimaal één keer zijn ingeschreven (geweest) op een school.

Volgens de leerplichtwetgeving is een jongere vanaf 4 tot en met 18²¹ jaar die woonachtig is op Curaçao leerplichtig. Dus ook degenen die niet in het bevolkingsregister zijn opgenomen. Het toezicht op de leerplicht door de leerplichtambtenaren dient dan ook hierop gericht te zijn. Derhalve is nagegaan of de leerplichtambtenaar ook toezicht en controles uitvoert op de leerplichtigen die niet in het bevolkingsregister zijn ingeschreven doch minimaal één keer op een school zijn ingeschreven. Ook is nagegaan of deze

²⁰ Het OWCS heeft in haar Ontwerp Leerplichtlandsverordening opgenomen dat een protocol wordt opgesteld voor de wijze waarop wordt samengewerkt tussen de UOW en het PUZ. Ook dat de beheerder van de basisadministratie (dus het PUZ) verplicht is om op verzoek persoonsgegevens aan de toezichthoudende instantie te verstrekken. Het is echter niet bekend per wanneer deze verordening zal worden vastgesteld door de Staten. Verder heeft het PUZ aangegeven dat door het ontbreken van het Data distributiesysteem het niet mogelijk is dat de UOW zelf, onder bepaalde voorwaarden en bevoegdheden, het bevolkingsregister zou kunnen raadplegen.

²¹ Die nog geen diploma op het niveau van bijvoorbeeld VSBO, HAVO of VWO hebben behaald.

ambtenaar de resultaten van deze controles vastlegt in een overzicht/geautomatiseerd (leerlingen) administratiesysteem.

De SD heeft desgevraagd aangegeven dat zij op de hoogte zijn dat bepaalde leerplichtigen op geen enkele school staan ingeschreven. Echter kan de UOW deze controles niet verrichten door gebrek aan menskracht.

Op grond van deze bevinding is vastgesteld dat deze tekortkoming niet is opgelost.

4.8 Toezicht op het bijwonen van lessen door leerplichtigen op een school

De overheid heeft geen zicht in hoeverre de leerplicht wordt nageleefd voor wat betreft het bijwonen van lessen door leerplichtige jongeren op een school.

Om dit zicht te kunnen krijgen dient de leerplichtambtenaar tenminste te beschikken over het aantal verzuim van de leerplichtigen op een school. Alsook of hiervoor een ontheffing of vrijstelling is verleend. Zonder deze informatie kan de leerplichtambtenaar ook niet controleren of het bijwonen van de lessen door deze leerplichtigen worden nageleefd. Teneinde deze controle te kunnen uitvoeren dient de leerplichtambtenaar deze informatie van de schoolbesturen/schoolhoofden en de ambtenaren van de Vreemdelingendienst te ontvangen. Zowel de schoolbesturen/schoolhoofden als de ambtenaren van de Vreemdelingendienst dienen onder andere op de hoogte te zijn van wanneer en hoe dit verzuim aan de leerplichtambtenaren gemeld dient te worden. Het is dus van belang dat minimaal de onderstaande punten zijn geregeld, daarom is nagegaan in hoeverre deze ook plaatsvinden.

1. De UOW heeft de schoolbesturen/schoolhoofden geïnformeerd wanneer het verzuim gemeld moet worden.
2. De UOW heeft modelformulieren (zoals artikel 19 Leerplichtverordening Curaçao 2009 bepaalt) verstrekt die de schoolbesturen/schoolhoofden dienen te gebruiken voor de informatie over (on)geoorloofd verzuim van (bepaalde) lessen.
3. De schoolbesturen/schoolhoofden dienen de informatie over verzuim te verstrekken.
4. De UOW wordt door de medewerkers van de Vreemdelingendienst in kennis gesteld van leerplichtigen die tijdens de schoolperiode ongeoorloofd naar het buitenland wilden vertrekken (zie ook paragraaf 4.12).
6. De leerplichtambtenaar registreert per leerplichtige het verzuim en de reden daarvan in het geautomatiseerd (leerling) administratiesysteem mede met behulp van de hierboven ontvangen informatie.

7. De leerplichtambtenaar toetst met behulp van hun informatie het verzuim op basis van de wet en neemt indien nodig vervolgacties.

Geconstateerd is dat de UOW de schoolbesturen/schoolhoofden via een brief²² over informatieplicht en verzuimbeheer 2021-2022 heeft geïnformeerd dat het verzuim tijdig bij de UOW aangeleverd moet worden. Ook dat hierbij gebruik dient te worden gemaakt van het formulier model 4. In de brief wordt de wettelijke periode waar binnen de informatie verstrekt dient te worden niet vermeld maar dit komt wel voor op het formulier. Zoals eerder vermeld in paragraaf 4.4 en 4.5 wordt de informatie over het verzuim niet door alle schoolbesturen/schoolhoofden verstuurd. Alsook dat de verstuurde informatie niet volledig is. Verder is gebleken dat:

1. de informatie-uitwisseling tussen de UOW en de Vreemdelingendienst nog tekort schiet. Voor nadere details hierover wordt verwezen naar paragraaf 4.12;
2. het verzuim per leerplichtige en de reden daarvan niet geregistreerd wordt (zie paragraaf 3.6);
3. het verzuim op basis van de wet niet altijd wordt getoetst en de nodige vervolgacties ook niet altijd worden genomen (zie ook paragrafen 4.6 en 4.7).

Op basis van de hierboven vermelde onderzoeksresultaten wordt vastgesteld dat deze tekortkoming niet is opgelost.

4.9 Toezicht van de patrouilles op het ongeoorloofd verzuim

De patrouilles die toezicht houden concentreren zich voornamelijk rondom scholen in plaats van in woonwijken of andere plaatsen waar de jongeren die verzuimen zich kunnen bevinden.

Indien een leerplichtige zonder een ontheffing niet staat ingeschreven op een school of de lessen verzuimt zonder geldige toestemming dient de leerplichtambtenaar een onderzoek in te stellen en vervolgacties te nemen²³. Een manier om deze leerplichtigen op te sporen is het patrouilleren gedurende schooltijden op voor het publiek toegankelijke plaatsen. In de voorgaande onderzoeken bleek dat deze patrouilles zich voornamelijk concentreerden rondom de scholen in plaats van ook op plaatsen waar de leerplichtigen die ongeoorloofd²⁴ verzuimen zich kunnen bevinden. Hierdoor is de kans klein dat deze leerplichtigen worden

²² Datum 12 augustus 2021, nummer 2021/24740.

²³ Artikel 12 Leerplichtverordening Curaçao 2009.

²⁴ De UOW spreekt van ongeoorloofd verzuim als de leerplichtige drie achtereenvolgende dagen en zestien lesuren per vier lesweken zonder geldige reden verzuimt.

aangetroffen. Om deze kans te vergroten en de voornoemde tekortkoming op te lossen dienen minimaal de volgende stappen te zijn genomen.

1. De UOW/de leerplichtambtenaar dient met behulp van informatie van derden continu te bepalen welke de plaatsen zijn waar leerplichtigen die verzuimen zich kunnen bevinden (risicoplaatsen).
2. De leerplichtambtenaar patrouilleert voornamelijk op de risicoplaatsen.
3. De leerplichtambtenaar dient op schooldagen dagelijks te patrouilleren om vermoedelijke gevallen van ongeoorloofd schoolverzuim te signaleren.
4. De leerplichtambtenaar dient de vermoedelijke gevallen van ongeoorloofd schoolverzuim die door de patrouilles zijn gesignaleerd en door derden zijn gemeld te onderzoeken en de oorzaken vast te stellen.
5. De leerplichtambtenaar per leerplichtige het ongeoorloofd verzuim en de reden daarvan in het geautomatiseerd (leerling) administratiesysteem registreert mede met behulp van de hierboven ontvangen informatie.
6. De leerplichtambtenaar stelt een proces-verbaal van zijn bevindingen op indien het verzuim ongeoorloofd is en de ouders/verzorgers weigeren om de leerplichtige te laten inschrijven op een school/te zorgen dat de leerplichtige de voor hem bestemde lessen op een school bijwoont.

Het is gebleken dat niet meer wordt gepatrouilleerd. De UOW heeft wegens het gebrek aan personeel besloten om zich meer te gaan focussen op het preventief handelen en afhandelen van het ongeoorloofd verzuim. Hiervoor zijn vier²⁵ wijken (risicoplaatsen) als *pilot* geselecteerd waarbij meer doelgericht geïntervenieerd gaat worden in plaats van evenveel energie te stoppen in alle wijken en scholen. Het is begrijpelijk dat de UOW gezien het gebrek aan capaciteit haar schaarse middelen efficiënter/effectiever probeert in te zetten. Deze keuze is dan ook een tijdelijke oplossing om ondanks het tekort aan personeel bepaalde werkzaamheden te verrichten om het ongeoorloofd verzuim te beperken. Echter door niet meer te patrouilleren/toezicht te houden in alle wijken bestaat het risico nog steeds dat het toezicht zich voornamelijk concentreert rondom bepaalde plaatsen in plaats van alle plaatsen waar de leerplichtigen die verzuimen zich kunnen bevinden. Er wordt geschat dat dit risico wel lager is dan tijdens de voorgaande onderzoeken omdat bij de nieuwe werkwijze voor een aantal risicoplaatsen is gekozen, het toezicht zich voornamelijk hierop zal richten en de focus zal onder meer gericht zijn op het afhandelen van het ongeoorloofd verzuim. Aangezien het hierbij onder andere gaat om

²⁵ De namen van deze wijken worden niet vermeld om te voorkomen dat de uitvoering van dit toezicht wordt belemmerd.

een pilot project kan nog niet gezegd worden dat deze tekortkoming is opgelost. Dientengevolge wordt geconcludeerd dat deze tekortkoming deels is opgelost.

4.10 Registreren en doorsturen van melding ongeoorloofd verzuim

Het bij de leerplichtbrigade gemelde ongeoorloofd verzuim wordt niet vastgelegd en niet doorgegeven aan de leerplichtambtenaren.

Er is niet gezorgd dat de leerplichtambtenaren op de hoogte worden gesteld van alle door de leerplichtbrigade geconstateerde overtredingen.

Als het ongeoorloofd verzuim niet wordt vastgelegd en doorgegeven aan de leerplichtambtenaar kan deze onder andere geen/tijdig onderzoek instellen indien vereist en geen/tijdig vervolgcacties/maatregelen nemen om dit verzuim te bestrijden. Om te kunnen garanderen dat deze ambtenaar op de hoogte blijft van de gemelde overtredingen dient aan een aantal minimale vereisten te worden voldaan, namelijk:

1. alle meldingen van ongeoorloofd verzuim/overtredingen dienen meteen te worden vastgelegd/geregistreerd en doorgestuurd naar de leerplichtambtenaar;
2. afspraken te zijn gemaakt en vastgelegd tussen de leerplichtambtenaren en degene die de meldingen vastlegtregistreert over de vereiste op te vragen gegevens bij een melding en het beheer van deze meldingen.

Zoals eerder vermeld in paragraaf 3.4 is de medewerker management ondersteuning verantwoordelijk voor de registratie van ongeoorloofd verzuim en het doorsturen van de meldingen van ongeoorloofd verzuim naar de leerplichtambtenaar. In het handboek is het proces 'registratie van ongeoorloofd verzuim' beschreven. Dit proces meldt onder meer hoe de medewerker management ondersteuning de meldingen van ongeoorloofd verzuim behoort te registreren, een aantal vereiste gegevens bij een melding (zoals een volledig ingevuld aanmeldingsformulier door de scholen) en dat de meldingen doorgestuurd dienen te worden naar de leerplichtambtenaar. Verder staat in het handboek opgenomen dat deze meldingen in een dossier in het digitaal registratiesysteem worden opgeslagen en dat alle leerplichtambtenaren toegang hebben hierin. Gedurende het onderzoek is nagegaan in hoeverre het registreren en doorsturen van deze meldingen plaatsvindt zoals beschreven in het proces. Alsook hoe de meldingen worden beheerd daar de UOW nog niet beschikt over een digitaal systeem. De onderliggende documenten om deze toetsingen te kunnen verrichten zijn desgevraagd niet ontvangen. Dientengevolge is geconcludeerd dat deze twee tekortkomingen nog niet zijn opgelost.

4.1.1 Afwikkelen en dossiervorming ongeoorloofd verzuim

De meldingen van schoolverzuim bij de leerplichtbrigade worden niet volledig afgewikkeld.

Er worden geen dossiers bijgehouden van leerplichtigen die ongeoorloofd de school verzuimen.

Het niet volledig afwikkelen van de meldingen van ongeoorloofd verzuim en het niet houden van dossiers van leerplichtigen die ongeoorloofd verzuimen kan tot gevolg hebben dat de leerplichtambtenaar niet (tijdig) hiertegen kan optreden. Derhalve zijn zowel het volledig afwikkelen van de melding als het vormen van dossiers noodzakelijk voor een effectief toezicht op de leerplicht. Om deze afzonderlijke tekortkomingen te kunnen oplossen dient de minimale betreffende criteria te worden nageleefd.

De minimale vereisten voor een volledige afwikkeling van het ongeoorloofd verzuim

1. Er wordt een administratie bijgehouden van de meldingen van ongeoorloofd schoolverzuim en de afwikkeling daarvan en ziet toe op een tijdige en volledige afwikkeling.
2. Er zijn instructies vastgelegd hoe de meldingen over het ongeoorloofd verzuim effectief afgewikkeld moeten worden en deze worden ook nageleefd.
3. Er zijn instructies inzake het effectief optreden naar aanleiding van ongeoorloofd schoolverzuim en deze worden ook nageleefd.
4. Er zijn vastleggingen over het optreden naar aanleiding van het ongeoorloofd verzuim.

De minimale criteria voor een dossier ongeoorloofd verzuim

1. In de (digitale) dossiers over de leerplichtigen wordt ongeoorloofd schoolverzuim vastgelegd.
2. Er wordt een (digitaal) dossier bijgehouden van gevallen van ongeoorloofd verzuim met de onderliggende documenten waaruit onder meer de oorzaken van dit verzuim blijkt en de acties die zijn ondernomen om dit verzuim aan te pakken.

Tijdens het onderzoek is geconstateerd dat in het handboek het proces 'Verwerking dossier ongeoorloofd verzuim leerplichtige' is beschreven. In deze beschrijving worden instructies gegeven aan de leerplichtambtenaar over hoe deze dient te handelen ingeval van ongeoorloofd verzuim. Alsook het vormen van een dossier hieromtrent. Zo meldt het proces dat de leerplichtambtenaar om de leerplichtige zo snel mogelijk (weer) op school te krijgen, het dossier doorneemt, tijdig onderzoek verricht, een plan van aanpak opstelt en acties onderneemt. Op het moment dat de leerplichtige weer op school is dient dit in het dossier

te worden genoteerd en het dossier te worden afgesloten. De activiteiten die deze ambtenaar volgens dit proces dient te verrichten zijn onder andere het dossier doornemen, contact opnemen met de betrokken (zoals de betreffende school en de ouders), indien nodig het opstellen van een proces-verbaal, de situatie analyseren in samenwerking met onder meer het zorgteam van de betreffende school en eventuele zorginstellingen waarmee wordt samengewerkt. Alsook het terugsturen van de leerplichtige naar school, monitoren van de ontwikkeling van de leerplichtige, opstellen van tussentijdse- en evaluatierapporten en als de leerplichtige weer op school is afsluiten van het dossier. Het handboek meldt ook welke informatie in het (digitale) dossier opgenomen dient te worden. Voorbeelden hiervan zijn het ingevulde aanmeldingsformulier dat gebruikt wordt door de scholen om ongeoorloofd verzuim te melden, het behandelplan voor de leerplichtige, gespreksverslagen met betrokkenen en het evaluatierapport. De beschrijvingen in het handboek zijn de basis om te zorgen voor het volledig afwikkelen van het ongeoorloofd verzuim en het vormen van een dossier. Deze twee punten kunnen worden gerealiseerd mits deze beschrijvingen worden nageleefd. Hierdoor is ook nagegaan in hoeverre deze naleving heeft plaatsgevonden.

De SD heeft desgevraagd aangegeven dat nog niet bevestigd kan worden dat dit proces wordt nageleefd omdat de UOW in een transitiefase verkeerd. Verder is gebleken dat geen (digitale) dossiers worden bijgehouden. De SD heeft aangegeven dat het OWCS bezig is met het opstellen van een standaarddossier maar dat het nog niet bekend is per wanneer dit afgerond en gebruikt zal worden. Momenteel worden verantwoordingsformulieren door de leerplichtambtenaren ingevuld wanneer zij tegen ongeoorloofd schoolverzuim moeten optreden. Deze informatie wordt naderhand niet verwerkt in een (digitaal) dossier omdat het OWCS nog niet over een digitaal geautomatiseerd (leerling) administratiesysteem beschikt. Het handboek meldt ook dat nog een checklist opgesteld dient te worden over het verwerken van informatie in deze dossiers. Desgevraagd is echter geen informatie ontvangen of deze checklist is opgesteld. Op basis van bovenstaande bevindingen wordt geconcludeerd dat de twee tekortkomingen niet zijn opgelost.

4.12 Duidelijke afspraken tussen de ambtenaren van Vreemdelingendienst en de leerplichtambtenaren

Er zijn geen afspraken gemaakt tussen de leerplichtambtenaren en de ambtenaren van de Vreemdelingendienst over de informatie omtrent het uitgevoerde toezicht op de leerplicht.

Er bestaat onduidelijkheid of de ambtenaren van de Vreemdelingendienst zowel de verklaring van de leerplichtambtenaren als die door de toegekende vrijstelling voor schoolbezoek door de schoolhoofden moeten accepteren in het kader van het toezicht op het schoolverzuim.

De medewerking van de ambtenaren van de Vreemdelingendienst is van belang voor de uitvoering van het toezicht op de leerplicht en de wet onderkent dit ook. De Leerplichtlandsverordening²⁶ meldt dat deze ambtenaar de UOW zo spoedig mogelijk in kennis stelt van leerplichtigen die gedurende de schoolperiode het eiland niet mochten verlaten omdat zij niet beschikten over de hiervoor vereiste documenten. Volgens dit artikel zijn de documenten hetzij een ontheffingsbrief, een vrijstellingsbrief of een uitschrijvingsdocument van het bevolkingsregister om zich in een ander land te gaan vestigen.

Uit de voorgaande onderzoeken is gebleken dat geen afspraken waren gemaakt over de informatiedeling tussen de UOW en de Vreemdelingendienst. Ook is gebleken dat er onduidelijkheid bestaat over de documenten die de leerplichtige bij zich dient te hebben bij vertrek naar het buitenland gedurende de schoolperiode. Ten einde deze tekortkomingen te kunnen oplossen dient ten minste aan de volgende criteria te zijn voldaan.

1. Tussen de leerplichtambtenaren en de ambtenaren van de Vreemdelingendienst zijn afspraken gemaakt die ook worden nageleefd, over:
 - a. welke documenten wettelijk vereist zijn bij vertrek van een leerplichtige naar het buitenland gedurende de schoolperiode;
 - b. de stappen die genomen worden als een leerplichtige niet over deze documenten beschikt.
2. De ouders/verzorgers zijn door de UOW geïnformeerd over de controle door de ambtenaren van de Vreemdelingendienst en de documenten waarover zij behoren te beschikken bij vertrek met een leerplichtige naar het buitenland gedurende de schoolperiode.

²⁶ Artikel 6a.

Aangaande de hierboven vermelde te maken afspraken heeft de SD aangegeven dat de UOW bezig is met het opstellen van een communicatieplan waarin afspraken over informatiedeling zullen worden vastgelegd.

De Vreemdelingendienst heeft aangegeven dat er een circulaire bestaat waarin afspraken zijn opgenomen. Deze circulaire zou zijn verstuurd naar de Immigratiedienst tijdens de implementatieperiode van de leerplicht. Verder meldt de Vreemdelingendienst dat in 2018 een vergadering zou hebben plaatsgevonden tussen haar ambtenaren en de leerplichtambtenaren. Tijdens deze vergadering zouden onderlinge afspraken zijn gemaakt doch niet vastgelegd. Volgens de Vreemdelingendienst worden de afspraken in de circulaire door haar ambtenaren nageleefd. Echter heeft de Rekenkamer de beweringen van deze dienst ten tijde van haar onderzoek niet kunnen toetsen. Omdat hiervoor geen geschikte informatie is ontvangen, te weten de circulaire en de inhoud van de mondelinge afspraken die zijn gemaakt tijdens de vergadering in 2018.

Met betrekking tot het informeren van de ouders/verzorgers over de vereiste documenten voor vertrek van een leerplichtige gedurende de schoolperiode is geconstateerd (zie paragrafen 2.2 en 4.2) dat dit niet eenduidig is gebeurd.

Op basis van deze bevindingen is vastgesteld dat deze twee tekortkomingen niet zijn opgelost.

4.13 Conclusie

Van de 16 aangemerkte tekortkomingen die in de rapporten van 2016 en 2107 waardoor een effectieve uitvoering op de leerplicht niet gewaarborgd was zijn twee deels opgelost en veertien zijn nog niet opgelost. Zo is onder meer de betrouwbaarheid en de toereikendheid van de informatie die nodig is voor het toezicht nog steeds niet gewaarborgd. Tabel 6 geeft een weergave van de status van deze 16 tekortkomingen.

Tabel 6: Stand van zaken tekortkomingen Effectieve uitvoering van het toezicht

Nr.	Tekortkoming	Status
1	De werkzaamheden van de leerplichtambtenaren concentreren zich voornamelijk op het verstrekken van verklaringen ingeval leerplichtigen tijdelijk geoorloofd de school verzuimen.	
2	Ouders/verzorgers zijn niet rechtstreeks geïnformeerd over hun plichten en de overige daarmee verband houdende regels om de leerplichtigen op een school in te schrijven en lessen te laten volgen.	
3	De bevolking is niet geïnformeerd waar zij vermoedelijke gevallen van niet ingeschreven leerplichtige jongeren en vermoedelijke gevallen van ongeoorloofd verzuim kan melden.	
4	De toereikendheid van de informatie voor het toezicht op het (on)geoorloofd verzuim is niet gewaarborgd, daar onder meer de informatieplicht van de privé scholen niet duidelijk is.	
5	Het is niet duidelijk of particuliere scholen ook verplicht zijn om opgave te doen van het verzuim.	
6	De betrouwbaarheid van de informatie die nodig is om het toezicht op het geoorloofd en ongeoorloofd schoolverzuim uit te kunnen oefenen is niet gewaarborgd.	
7	De overheid houdt geen toezicht op leerplichtigen, die in het bevolkingsregister zijn opgenomen, op een school zijn ingeschreven en heeft daardoor geen inzicht hoe hoog het aantal hiervan is.	
8	De overheid heeft geen inzicht of de leerplicht, voor wat betreft het ingeschreven zijn op een school, blijvend wordt nageleefd door leerplichtigen die niet in het bevolkingsregister zijn opgenomen maar minimaal één keer zijn ingeschreven (geweest) op een school.	
9	De overheid heeft geen zicht in hoeverre de leerplicht wordt nageleefd voor wat betreft het bijwonen van lessen door leerplichtige jongeren op een school.	
10	De patrouilles die toezicht houden concentreren zich voornamelijk rondom scholen in plaats van in woonwijken of andere plaatsen waar de leerplichtigen die verzuimen zich kunnen bevinden.	
11	Het bij de leerplichtbrigade gemelde ongeoorloofd verzuim wordt niet vastgelegd en niet doorgegeven aan de leerplichtambtenaren.	
12	De leerplichtambtenaren worden niet op de hoogte gesteld van alle door de leerplichtbrigade geconstateerde overtredingen.	
13	De meldingen van verzuim bij de leerplichtbrigade worden niet volledig afgewikkeld.	
14	Er worden geen dossiers bijgehouden van leerplichtigen die ongeoorloofd verzuimen.	
15	Er zijn geen afspraken gemaakt tussen de leerplichtambtenaren en de ambtenaren van de Vreemdelingendienst over de informatie omtrent het uitgevoerde toezicht op de leerplicht.	
16	Het is niet duidelijk welke verklaringen de ambtenaren van de Vreemdelingendienst moeten accepteren.	

Legenda:

- Tekortkoming is niet opgelost
- Tekortkoming is deels opgelost
- Tekortkoming is opgelost

5 EFFECTIEF INZICHT OP DE TOEZICHTSKOSTEN EN EFFECTIEVE VERANTWOORDING

Over het effectief inzicht op de toezichtskosten en het afleggen van verantwoording zijn in de vorige rapporten over de leerplicht twee tekortkomingen aangemerkt. In paragraaf 5.1 worden per tekortkoming de volgende punten behandeld: de minimale criteria voor de toetsing, de aangetroffen situatie, de toetsingsresultaten en het oordeel van de Rekenkamer. Aan het begin van deze paragraaf worden de tekortkomingen net zoals de voorgaande hoofdstukken ook cursief aangegeven. In paragraaf 5.2 volgt een conclusie.

5.1 Toezichtskosten onbekend en geen aflegging van verantwoording

De overheid maakt kosten in het kader van toezicht maar is genoegzaam niet bekend hoe hoog deze kosten zijn.

Er wordt geen verantwoording afgelegd over het uitgevoerde beleid.

De hierboven vermelde twee tekortkomingen kunnen opgelost worden als de betreffende wettelijke vereisten worden nagekomen. Tijdens het onderzoek is dan ook nagegaan of aan de onderstaande vereisten in de leerplichtwetgeving is voldaan.

1. Het betreffende ministerie verantwoordt maandelijks over de toezichtskosten en gebruikt dit als input bij het verslag over het gevoerde leerplichtbeleid.
2. De leidinggevende van de UOW rapporteert maandelijks aan de SD over het gevoerde leerplichtbeleid met de betreffende toezichtskosten.
3. De SD rapporteert per trimester aan de SG over het gevoerde leerplichtbeleid met de betreffende toezichtskosten.
4. De SG brengt uiterlijk eind augustus van het afgelopen school- of cursusjaar een verslag uit aan de Minister over het gevoerde leerplichtbeleid met de betreffende toezichtskosten.
5. De Minister brengt jaarlijks vóór 1 oktober verslag uit aan de Staten (zoals voorgeschreven in de wet) over het in het afgelopen school- of cursusjaar gevoerde leerplichtbeleid met de betreffende toezichtskosten.

Bij de analyse van de begrotingen van de jaren 2021 en 2022 is geen specificatie aangetroffen voor de verdeling van de kosten die specifiek begroot zijn voor het toezicht

op de leerplicht. Het OWCS is niet bekend met de hoogte van deze kosten die gemaakt zijn of worden.

Het betreffende ministerie blijkt geen (maandelijkse) verantwoording af te leggen over de toezichtskosten van leerplicht. Deze kosten worden ook hierdoor niet gebruikt als input bij het (maandelijkse) verslag over het gevoerde leerplichtbeleid. Verder heeft dit ministerie erkend dat geen verantwoording wordt afgelegd over het uitgevoerde leerplichtbeleid en dat dit nog steeds als een verbeterpunt wordt aangemerkt. De overheid legt wellicht jaarlijks middels de jaarrekening van het Land verantwoording af over het door haar gevoerde beleid. Echter wordt in deze jaarrekening geen specifieke verantwoording afgelegd over deze toezichtskosten. Er is dus geen inzicht in de toezichtskosten en er wordt geen verantwoording afgelegd over het beleid. Op basis van deze bevindingen wordt geconstateerd dat de twee tekortkomingen nog niet zijn opgelost.

5.2 Conclusie

De tekortkomingen over geen inzicht in de toezichtskosten en geen verantwoording over het gevoerde leerplichtbeleid zijn nog niet opgelost. Dit omdat het OWCS kosten maakt in het kader van het toezicht maar nog steeds geen inzicht heeft in de totale kosten die gemoeid zijn met het gevoerde leerplichtbeleid. Daarnaast worden geen verantwoordingen afgelegd over de uitvoering van het beleid. In Tabel 7 zijn deze tekortkomingen en hun status vermeld.

Tabel 7: Stand van zaken tekortkomingen Effectief inzicht op de toezichtskosten en effectieve verantwoording

Nr.	Tekortkoming	Status
1	De overheid maakt kosten in het kader van toezicht maar is niet genoegzaam bekend hoe hoog deze kosten zijn.	
2	Er wordt geen verantwoording afgelegd over het uitgevoerde beleid.	

Legenda:

- Tekortkoming is niet opgelost
- Tekortkoming is deels opgelost
- Tekortkoming is opgelost

6 AANBEVELINGEN

Op basis van haar bevindingen heeft de Rekenkamer de volgende aanbevelingen.

De Rekenkamer beveelt de Staten aan om de Minister ter verantwoording te roepen ten aanzien van de tekortkomingen die deels of helemaal niet zijn opgelost. Tevens worden de Staten aanbevolen om erop toe te zien dat de Minister ervoor zorgt dat een SMART plan van aanpak wordt opgesteld om deze tekortkomingen op te lossen. Dit ter bevordering van een effectief toezicht op de leerplicht.

Aan de Minister wordt aanbevolen om erop toe te zien dat het OWCS de minimale maatregelen treft om de geconstateerde tekortkomingen op te lossen.

De minimale maatregelen die getroffen kunnen worden zijn per tekortkoming opgenomen in Bijlage 1.

7 AMBTELIJKE EN BESTUURLIJKE HOOR EN WEDERHOOR

7.1 Ambtelijke reactie

In het kader van het proces van hoor en wederhoor heeft de Rekenkamer het conceptrapport op 29 november 2022 aangeboden aan de waarnemend SG, met het verzoek om binnen twee weken doch uiterlijk 13 december 2022 een reactie op het conceptrapport te geven.

De Minister is op 30 november 2022 via een brief geïnformeerd dat het conceptrapport aan de waarnemend SG ter commentaar is aangeboden. De Rekenkamer heeft tot en met de afloop van de reactie periode geen reactie van de waarnemend SG ontvangen, echter heeft de SD UOW nadat het rapport reeds voor bestuurlijk wederhoor was verstuurd een verzoek per mail d.d. 20 december 2022 aan de Rekenkamer ingediend om alsnog te kunnen reageren. De Rekenkamer heeft tijdens een telefonisch beraad met de SD UOW op 21 december 2022 hem geïnformeerd dat aangezien de periode voor ambtelijke reactie al is verstreken en wij de fase van bestuurlijk hoor en wederhoor al hebben opgestart, alleen de Minister een verzoek voor uitstel kan indienen. Tevens is aan SD UOW vermeld dat de waarnemend SG haar reactie in de reactie van de Minister kan opnemen.

7.2 Bestuurlijke reactie

Aangezien de Rekenkamer bij het verstreken van de termijn van ambtelijk wederhoor geen reactie van de waarnemend SG heeft ontvangen, heeft de Rekenkamer conform het te volgen procedure de fase van bestuurlijke wederhoor voortgezet. Op 14 december 2022 is het conceptrapport aan de Minister aangeboden met het verzoek binnen 1 week doch uiterlijk 21 december 2022 eventuele reactie te geven op het conceptrapport.

Op 22 december 2022 heeft de Rekenkamer de brief van de Minister, gedateerd 20 december 2022 ontvangen met het verzoek voor verlenging van de periode om zijn reactie te kunnen geven in de tweede week van januari 2023. Dit, opdat hij informatie kan verzamelen om de Rekenkamer optimaal te kunnen informeren.

De Rekenkamer heeft het verzoek ingewilligd en deze bij brief met de datum 23 december 2022 aan de Minister bevestigd. De Minister heeft in dit kader een uitstel van drie weken gekregen en wel tot uiterlijk 12 januari 2023 om het conceptrapport van commentaar te voorzien. De Rekenkamer heeft expliciet in zowel de aanbiedingsbrief als in de brief

waarin de toekenning van uitstel is verleend vermeld dat eventuele opmerkingen op het conceptrapport gestaafd moeten worden met onderliggend bewijsmateriaal. En dat opmerkingen die niet gestaafd zijn niet in beschouwing genomen kunnen worden.

Op 12 januari 2023 heeft de Rekenkamer het commentaar van de Minister op het conceptrapport ontvangen inclusief 14 bijlagen.

De Minister heeft in zijn reactie aangegeven het op prijs te hebben gesteld dat de Rekenkamer een vervolgonderzoek heeft uitgevoerd. Ook gaf hij aan uit het concept rapport te hebben geconstateerd dat OWCS conform de bevindingen van de Rekenkamer niet al te best scoort.

De Minister heeft in zijn reactie de te ondernemen dan wel reeds genomen acties vermeld., Echter blijkt dat deze acties nog niet zijn afgerond waardoor de tekortkomingen niet of niet geheel zijn weggewerkt.

Zo is bij 20 van de 26 tekortkomingen vermeld welke acties geprojecteerd zijn om de tekortkoming geheel te remediëren en de mijlpaal voor de beoogde resultaten. Bij 2 tekortkomingen heeft de Minister geen reactie gegeven. Bij de overige 4 tekortkomingen zijn de acties aangegeven die al zijn ondernomen echter heeft de Minister in die gevallen of geen onderliggend bewijsmateriaal opgestuurd of is het ontvangen bewijsmateriaal niet toereikend dan wel al eerder door de Rekenkamer ontvangen en verwerkt in het rapport.

Zolang de acties niet worden afgerond blijven de tekortkomingen bestaan en zal het toezicht op de leerplicht niet effectief zijn.

In Bijlage 3 is een overzicht opgenomen met de acties die de Minister heeft aangegeven en ons oordeel over het mogelijke effect.

8 NAWOORD

Op grond van het internationaal verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten van 19 december 1966²⁷ is de leerplicht verplicht op Curaçao. Op basis hiervan is de leerplicht op Curaçao ingevoerd zodat voldaan kan worden aan het verdrag. Hierdoor kan een minimale ontwikkeling voor kinderen in de leeftijdscategorie van 4 tot en met 18 jaar worden gegarandeerd. Door middel van het onderwijs worden kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes overgedragen die onmisbaar zijn voor een goed functioneren van zowel het individu als de samenleving.

In dit kader heeft de Rekenkamer in 2016 en 2017 onderzocht of de overheid erop toeziet dat de leerplichtige jongeren ingeschreven zijn op een school en dat deze jongeren ook daadwerkelijk de voor hen bestemde lessen bijwonen. Uit die onderzoeken is gebleken dat er geen effectief toezicht is, waardoor het risico bestaat dat Curaçao zich niet aan de bovengenoemde aspecten voldoet.

De Rekenkamer heeft toen aanbevelingen aangedragen aan de Minister en aan de Staten geadviseerd om erop toe te zien dat de Minister daadwerkelijk actie onderneemt om de gesignaleerde tekortkomingen weg te werken.

Zes jaar na de door de Rekenkamer verrichte onderzoeken en aangedragen aanbevelingen moet zij aan de hand van de resultaten van dit vervolgonderzoek en de reactie van de Minister op het conceptrapport constateren dat door het OWCS geen noemenswaardige vooruitgang is geboekt in het toezicht op de leerplicht. Van de 26 tekortkomingen zijn enkel twee volledig opgelost en vier deels. De resterende 20 tekortkomingen zijn nog niet opgelost.

De Rekenkamer heeft kennis genomen dat de Minister gestart is met diverse acties, maar achten dat er met meer voortvarendheid moet worden gehandeld opdat het toezicht op de leerplicht zo spoedig mogelijk effectief wordt uitgevoerd.

²⁷ (Trb. 1969, 100: 1975, 61: 1978, 178)

De Rekenkamer wilt benadrukken dat het in zowel het belang van het kind als van de gemeenschap is dat de Minister voortvarend maatregelen neemt die op korte termijn tot structurele oplossing van de geconstateerde tekortkomingen zullen leiden.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Omschrijving tekortkomingen en toetsingskader

Categorie criteria/normen	Omschrijving tekortkoming		Specifieke minimale criteria/normen per tekortkoming
1: Effectief kader	1.1	Er zijn geen beleidsdoelstellingen geformuleerd om het verzuim te voorkomen dan wel te beperken.	Er zijn ondertussen beleidsdoelstellingen geformuleerd. De geformuleerde beleidsdoelstellingen voor leerplicht zijn specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden om het schoolverzuim te voorkomen dan wel te beperken.
	1.2	De regels ter zake leerplicht zijn niet eenduidig en/of zijn in strijd met de Curaçaose leerplichtwetgeving of zijn gebaseerd op de Nederlandse leerplichtwetgeving.	De regels sluiten aan met de Curaçaose leerplichtwet. De regels zijn eenduidig en gelden voor alle scholen.
2: Effectieve structuur en middelen	2.1	Er is slechts één leerplichtambtenaar die zich bijna voltijds bezighoudt met het toezicht op de leerplicht terwijl een andere leerplichtambtenaar zich gedeeltelijk daarmee bezighoudt.	Het aantal benodigde leerplichtambtenaren zijn bekend en dit aantal houdt zich voltijds bezig met het toezicht op de leerplicht.
	2.2	De leerplichtambtenaren en de overige medewerkers belast met het toezicht krijgen geen aansturing.	Er is een leidinggevende medewerker ingezet. Degenen belast met het toezicht worden aangestuurd en ze krijgen instructies van de leidinggevende over: <ul style="list-style-type: none"> ▪ het uitvoeren van toezicht dat aansluit met het beleid; ▪ het vormen van dossiers die onder meer bijdragen aan een effectieve verantwoording; ▪ het verantwoorden van het geplande en verrichte toezicht.
		Er ontbreekt aan instructies over de werkwijze voor de leerplichtambtenaren en de overige medewerkers.	De instructies over de werkwijze van de leerplichtambtenaren en de overige medewerkers belast met het toezicht zijn voorgescreven.
		Er ontbreekt een formele taakverdeling en/ of vastgelegde taakverdeling.	Er is een formele en/ of vastgelegde taakverdeling tussen de leerplichtambtenaren en de overige medewerkers belast met het toezicht.
	2.3	De leerplichtambtenaren en de overige medewerkers belast met het toezicht hebben onvoldoende kennis over de leerplichtwetgeving.	De leerplichtambtenaren en de overige medewerkers belast met het toezicht hebben door bijvoorbeeld aanvullende trainingen en begeleidingen voldoende kennis en ervaring over de leerplichtwetgeving opgedaan om het toezicht juist uit te voeren.
		Er is geen geautomatiseerd (leerling) administratiesysteem.	Er is een geautomatiseerd betrouwbare (leerling) administratiesysteem en dit wordt effectief gebruikt. Alle betrokken die toezicht op de leerplicht houden hebben (indien mogelijk) hier direct toegang op basis van hun taken en bevoegdheden. Dit systeem bevat de nodige informatie/vastleggingen.
3: Effectieve uitvoering van het toezicht	3.1	De werkzaamheden van de leerplichtambtenaren concentreren zich voornamelijk op het verstrekken van verklaringen ingeval leerplichtigen tijdelijk geoorloofd de school verzuimen.	De werkzaamheden van de leerplichtambtenaren concentreren zich ook op de overige toezicht- en controletaken, preventie, coördinatie en nazorg.

Categorie criteria/normen	Omschrijving tekortkoming	Specifieke minimale criteria/normen per tekortkoming
	3.2 Ouders/verzorgers zijn niet rechtstreeks geïnformeerd over hun plichten en de overige daarmee verband houdende regels om de leerplichtigen: <ul style="list-style-type: none"> ▪ op een school in te schrijven; ▪ hun lessen te laten volgen. 	Ouders/verzorgers zijn door de UOW rechtstreeks geïnformeerd over hun plichten inzake de leerplicht en de sancties op niet naleving. Het rechtstreeks informeren kan op diverse manieren gebeuren. Zoals middels formele brieven of het plaatsen op hun website of lokale dagbladen. De ouders dienen wel op de hoogte worden gesteld indien gekozen wordt voor het plaatsen op de website of lokale dagbladen.
	3.3 De bevolking is niet geïnformeerd waar zij vermoedelijke gevallen van niet ingeschreven leerplichtige jongeren en vermoedelijke gevallen van ongeoorloofd verzuim kan melden.	De bevolking wordt door de UOW geïnformeerd over de leerplicht en meldpunt voor (vermoedelijke) overtredingen van de leerplicht. Er is een centrale, makkelijke en gratis meldpunt.
	3.4 De toereikendheid van de informatie die nodig is om het toezicht op het geoorloofd en ongeoorloofd schoolverzuim uit te kunnen oefenen is niet gewaarborgd, daar onder meer de informatieplicht van de privé scholen niet duidelijk is.	Er is duidelijkheid over de informatieplicht voor de privéscholen. De privé scholen zijn door de UOW geïnformeerd over hun plicht voor het aanleveren van informatie over de leerplichtigen.
	3.5 Het is niet duidelijk of particuliere scholen ook verplicht zijn om opgave te doen van het schoolverzuim.	De UOW heeft de particuliere scholen duidelijk geïnformeerd dat zij ook verplicht zijn om opgave te doen over het schoolverzuim.
	3.6 De betrouwbaarheid van de informatie die nodig is om het toezicht op het geoorloofd en ongeoorloofd schoolverzuim uit te kunnen oefenen is niet gewaarborgd.	De leerplichtambtenaren controleren maandelijks de betrouwbaarheid van de registraties van de scholen, door de ingeleverde maandelijks opgaven te toetsen op tijdigheid, juistheid en volledigheid. De leerplichtambtenaren doen periodieke waarnemingen ter plaatse en controleren de registratie door de scholen over onder andere het in- en uitschrijvingen op tijdigheid, juistheid en volledigheid. De leerplichtambtenaren sturen rappelbrieven als de opgaven van de scholen niet of te laat zijn ingediend.
	3.7 De overheid houdt geen toezicht op leerplichtige jongeren, die in het bevolkingsregister zijn opgenomen, op een school zijn ingeschreven en heeft daardoor geen inzicht hoe hoog het aantal van deze kinderen is.	Duidelijke vastgelegde afspraken die ook worden nageleefd tussen de UOW en het PUZ over: <ol style="list-style-type: none"> 1. oplevering van de minimale informatie over alle jongeren vanaf 4 tot en met 18 jaar, namelijk geboortedatum, naam, geslacht, adres, in- en uitschrijving uit het register; 2. aanleveringsmomenten voor de (digitale) informatie door het PUZ; 3. aanleveringsformaat voor de informatie. Het PUZ verstrekt de nodige informatie aan de leerplichtambtenaren. De leerplichtambtenaar ziet toe op de tijdige ontvangst van de opgaven in het bevolkingsregister van opgenomen jongeren vanaf 4 tot en met 18 jaar. De leerplichtambtenaren verrichten op basis van de hierboven ontvangen informatie de volgende controles <ul style="list-style-type: none"> ▪ of alle leerplichtigen ingeschreven zijn op een school; ▪ of een leerplichtige terecht niet is ingeschreven of zonder geldige reden is uitgeschreven van een school. De leerplichtambtenaren nemen indien nodig vervolgacties op basis van hun controles.

Categorie criteria/normen	Omschrijving tekortkoming	Specifieke minimale criteria/normen per tekortkoming
	3.8 De overheid heeft geen inzicht in hoeverre de leerplicht, voor wat betreft het ingeschreven zijn op een school, blijvend wordt nageleefd ten aanzien van leerplichtige jongeren die niet in het bevolkingsregister zijn opgenomen maar minimaal één keer zijn ingeschreven (geweest) op een school.	De leerplichtambtenaren verrichten controles op deze specifieke leerplichtigen en leggen dit vast in een overzicht/geautomatiseerd (leerlingen) administratiesysteem.
	3.9 De overheid heeft geen zicht in hoeverre de leerplicht wordt nageleefd voor wat betreft het bijwonen van lessen door leerplichtige jongeren op een school.	<p>De UOW heeft de schoolbesturen/schoolhoofden geïnformeerd wanneer het verzuim gemeld moet worden.</p> <p>De UOW heeft modelformulieren (zoals artikel 19 Leerplichtverordening Curaçao 2009 meldt) verstrekt die de schoolbesturen/schoolhoofden dienen te gebruiken voor de informatie over (on)geoorloofd verzuim van (bepaalde) lessen.</p> <p>De schoolbesturen/schoolhoofden dienen de informatie over verzuim te verstrekken.</p> <p>De UOW wordt door de medewerkers van de Vreemdelingendienst in kennis gesteld van leerplichtigen die tijdens de schoolperiode ongeoorloofd naar het buitenland wilden vertrekken (zie ook criteria bij tekortkoming 3.16).</p> <p>De leerplichtambtenaar registreert per leerplichtige het verzuim en de reden daarvan in het geautomatiseerd (leerling) administratiesysteem mede met behulp van de hierboven ontvangen informatie.</p> <p>De leerplichtambtenaar toetst met behulp van hun informatie het verzuim op basis van de wet en indien nodig vervolgacties neemt.</p>
	3.10 De patrouilles die toezicht houden concentreren zich voornamelijk rondom scholen in plaats van in woonwijken of andere plaatsen waar de jongeren die verzuimen zich kunnen bevinden.	<p>De UOW/de leerplichtambtenaar dient met behulp van informatie van derden continu te bepalen welke de plaatsen zijn waar leerplichtigen die verzuimen zich kunnen bevinden (risicoplatsen).</p> <p>De leerplichtambtenaar patrouilleert voornamelijk op de risicoplatsen.</p> <p>De leerplichtambtenaar dient op schooldagen dagelijks te patrouilleren om vermoedelijke gevallen van ongeoorloofd schoolverzuim te signaleren.</p> <p>De leerplichtambtenaar dient de vermoedelijke gevallen van ongeoorloofd schoolverzuim die door de patrouilles zijn gesignaleerd en door derden zijn gemeld te onderzoeken en de oorzaken vast te stellen.</p> <p>De leerplichtambtenaar per leerplichtige het ongeoorloofd verzuim en de reden daarvan in het geautomatiseerd (leerling) administratiesysteem registreert mede met behulp van de hierboven ontvangen informatie.</p> <p>De leerplichtambtenaar stelt een proces-verbaal van zijn bevindingen op indien het verzuim ongeoorloofd is en de ouders/verzorgers weigeren om de leerplichtige te laten inschrijven op een school/te zorgen dat de leerplichtige de voor hem bestemde lessen op een school bijwoont.</p>
	3.11 Er is niet gezorgd dat de leerplichtambtenaren op de hoogte worden gesteld van alle door de leerplichtbrigade geconstateerde overtredingen.	Zie criteria bij onderstaande tekortkoming 3.12.
	3.12 Het bij de leerplichtbrigade gemelde ongeoorloofd verzuim door scholen wordt niet vastgelegd en niet doorgegeven aan de leerplichtambtenaren.	<p>Alle meldingen van ongeoorloofd verzuim/overtredingen dienen meteen te worden vastgelegd/geregistreerd en doorgestuurd naar de leerplichtambtenaar.</p> <p>Er zijn afspraken te zijn gemaakt en vastgelegd tussen de leerplichtambtenaren en degene die de meldingen vastlegt/registreert over de vereiste op te vragen gegevens bij een melding en het beheer van deze meldingen.</p>

Categorie criteria/normen	Omschrijving tekortkoming		Specifieke minimale criteria/normen per tekortkoming
	3.13	De meldingen van schoolverzuim bij de leerplichtbrigade worden niet volledig afgewikkeld.	<p>Er wordt een administratie bijgehouden van de meldingen van ongeoorloofd schoolverzuim en de afwikkeling daarvan en ziet toe op een tijdige en volledige afwikkeling.</p> <p>Er zijn instructies vastgelegd hoe de meldingen over het ongeoorloofd verzuim effectief afgewikkeld moeten worden en deze worden ook nageleefd.</p> <p>Er zijn instructies inzake het effectief optreden naar aanleiding van ongeoorloofd schoolverzuim en deze worden ook nageleefd.</p> <p>Er zijn vastleggingen over het optreden naar aanleiding van het ongeoorloofd verzuim.</p>
	3.14	Er worden geen dossiers bijgehouden van leerplichtigen die ongeoorloofd de school verzuimen.	<p>In de (digitale) dossiers over de leerplichtigen wordt ongeoorloofd schoolverzuim vastgelegd.</p> <p>Er wordt een (digitaal) dossier bijgehouden van gevallen van ongeoorloofd verzuim met de onderliggende documenten waaruit onder meer de oorzaken van dit verzuim blijkt en de acties die zijn ondernomen om dit verzuim aan te pakken.</p>
	3.15	Er zijn geen afspraken gemaakt tussen de leerplichtambtenaren en de ambtenaren van de Vreemdelingendienst over de informatie omtrent het uitgevoerde toezicht op de leerplicht.	Zie criteria bij onderstaande tekortkoming 3.16.
	3.16	Er bestaat onduidelijkheid of de ambtenaren van de Vreemdelingendienst, zowel de verklaring van de leerplichtambtenaren als de door de toegekende vrijstelling voor schoolbezoek door de schoolhoofden moeten accepteren, in het kader van het toezicht op het schoolverzuim.	<p>Tussen de leerplichtambtenaren en de ambtenaren van de Vreemdelingendienst zijn afspraken gemaakt die ook worden nageleefd, over:</p> <p>a. welke documenten wettelijk vereist zijn bij vertrek van een leerplichtige naar het buitenland gedurende de schoolperiode;</p> <p>b. de stappen die genomen worden als een leerplichtige niet over deze documenten beschikt.</p> <p>De ouders/verzorgers zijn geïnformeerd over de controle door de ambtenaren van de Vreemdelingendienst en de bescheiden waarover zij behoren te beschikken bij vertrek met een leerplichtige naar het buitenland gedurende de schoolperiode.</p>
	4: Effectief inzicht op de toezichtskosten en effectieve verantwoording	4.1	De overheid maakt kosten in het kader van toezicht maar is genoegzaam niet bekend hoe hoog deze kosten zijn.
4.2		Er wordt geen verantwoording afgelegd over het uitgevoerde beleid.	<p>De leidinggevende van UOW rapporteert maandelijks aan de SD over het gevoerde leerplichtbeleid met de betreffende toezichtskosten.</p> <p>De SD rapporteert per trimester aan de SG over het gevoerde leerplichtbeleid met de betreffende toezichtskosten.</p> <p>De SG brengt uiterlijk eind augustus van het afgelopen school- of cursusjaar een verslag uit aan de Minister over het gevoerde leerplichtbeleid met de betreffende toezichtskosten.</p> <p>De Minister brengt jaarlijks vóór 1 oktober verslag uit aan de Staten (zoals voorgeschreven in de wet) over het in het afgelopen school- of cursusjaar, gevoerde leerplichtbeleid met de betreffende toezichtskosten.</p>

Bijlage 2: (Deels) opgeloste en niet opgeloste tekortkomingen

Uit het vervolgonderzoek is gebleken dat vanaf 2016/2017 (periode nadat de twee rapporten van de Rekenkamer zijn uitgebracht) tot en met eind oktober 2022 slechts twee tekortkomingen volledig zijn opgelost. De resterende tekortkomingen zijn deels of helemaal niet opgelost.

Tekortkoming is opgelost (7,7%)

De volgende tekortkomingen zijn volledig opgelost.

1. *Er ontbreekt aan instructies over de werkwijze voor de leerplichtambtenaren en de overige medewerkers.*
Er is een handboek gemaakt voor de leerplichtambtenaren en de overige medewerkers met daarin instructies over de werkwijze.
2. *Er ontbreekt een formele taakverdeling en/of vastgelegde taakverdeling.*
In het handboek is de taakverdeling tussen de leerplichtambtenaar en de overige medewerkers belast met het toezicht omschreven.

Tekortkoming is deels opgelost (15,4%)

De volgende tekortkomingen zijn deels opgelost.

1. *Er zijn geen beleidsdoelstellingen geformuleerd om het verzuim te voorkomen dan wel te beperken.*
Beleidsdoelstellingen zijn geformuleerd om het verzuim te voorkomen dan wel te beperken, maar deze doelstellingen voldoen nog niet volledig aan de SMART-criteria.
2. *De leerplichtambtenaren en de overige medewerkers belast met het toezicht krijgen geen aansturing.*
Een functionaris is ingezet om degenen die belast zijn met het toezicht aan te sturen, maar deze krijgen nog geen aansturing over:
 - het uitvoeren van toezicht dat aansluit met het beleid;
 - het vormen van dossier en verantwoording afleggen over het geplande en verrichte toezicht.
3. *De ouders/verzorgers zijn niet direct over alle plichten en de overige daarmee verband houdende regels van de leerplicht geïnformeerd.*
De UOW informeert de ouders/verzorgers (in)direct over hun plichten en de hiermee verband houdende regels. Deze informatie komt echter niet altijd overeen met de leerplichtwet, is niet altijd eenduidig en is nog niet volledig.
4. *De patrouilles die toezicht houden concentreren zich voornamelijk rondom scholen in plaats van in woonwijken of andere plaatsen waar de jongeren die verzuimen zich kunnen bevinden.*
De UOW is bezig met een pilot traject waarbij het toezicht zich onder andere meer zal concentreren op de plaatsen waar de jongeren die verzuimen zich kunnen bevinden.

Tekortkoming is niet opgelost (76,9%)

De volgende tekortkomingen zijn nog niet opgelost.

1. De regels voor de leerplicht zijn niet eenduidig en/of zijn in strijd met de Curaçaose leerplichtwetgeving of zijn gebaseerd op de Nederlandse leerplichtwetgeving.
2. Er is slechts één leerplichtambtenaar die zich bijna voltijds bezighoudt met het toezicht op de leerplicht terwijl een andere leerplichtambtenaar zich gedeeltelijk daarmee bezighoudt.
3. De leerplichtambtenaar en de overige medewerkers belast met het toezicht hebben onvoldoende kennis van de leerplichtwetgeving.
4. Er is nog geen geautomatiseerd (leerling) administratiesysteem.
5. De werkzaamheden van de leerplichtambtenaren concentreren zich voornamelijk op het verstrekken van verklaringen ingeval leerplichtigen tijdelijk geoorloofd de school verzuimen.
6. De bevolking is niet geïnformeerd waar zij vermoedelijke gevallen van niet ingeschreven leerplichtige jongeren en vermoedelijke gevallen van ongeoorloofd verzuim kan melden.
7. De toereikendheid van de informatie voor het toezicht op het (on)geoorloofd verzuim is niet gewaarborgd, daar onder meer de informatieplicht van de privé scholen niet duidelijk is.
8. Het is niet duidelijk of particuliere scholen ook verplicht zijn om opgave te doen van het schoolverzuim.
9. De betrouwbaarheid van de informatie die nodig is om het toezicht op het geoorloofd en ongeoorloofd schoolverzuim uit te kunnen oefenen is niet gewaarborgd.
10. De overheid houdt geen toezicht of leerplichtigen, die in het bevolkingsregister zijn opgenomen, op een school zijn ingeschreven en heeft daardoor geen inzicht hoe hoog het aantal hiervan is.
11. De overheid heeft geen inzicht of de leerplicht, voor wat betreft het ingeschreven zijn op een school, blijvend wordt nageleefd door leerplichtigen die niet in het bevolkingsregister zijn opgenomen maar minimaal één keer zijn ingeschreven (geweest) op een school.
12. De overheid heeft geen zicht of de leerplichtigen op een school de lessen bijwonen.
13. Het bij de leerplichtbrigade gemelde ongeoorloofd verzuim wordt niet vastgelegd en niet doorgegeven aan de leerplichtambtenaren.
14. De leerplichtambtenaren worden niet op de hoogte gesteld van alle door de leerplichtbrigade geconstateerde overtredingen.
15. De meldingen van verzuim bij de leerplichtbrigade worden niet volledig afgewikkeld.
16. Er worden geen dossiers bijgehouden van leerplichtigen die ongeoorloofd verzuimen.
17. Er zijn geen afspraken gemaakt tussen de leerplichtambtenaren en de ambtenaren van de Vreemdelingendienst over de informatie omtrent het uitgevoerde toezicht op de leerplicht.
18. Het is niet duidelijk welke verklaringen de ambtenaren van de Vreemdelingendienst moeten accepteren.
19. De overheid maakt kosten in het kader van toezicht maar is niet genoegzaam bekend hoe hoog deze kosten zijn.
20. Er wordt geen verantwoording afgelegd over het uitgevoerde beleid.

Bijlage 3: Te ondernemen/genomen actie volgens de reactie van de Minister

Nr	Tekortkoming	Te ondernemen/genomen actie conform de reactie van de minister	Effect op de tekortkoming op dit moment
1	Er zijn geen beleidsdoelstellingen geformuleerd om het verzuim te voorkomen dan wel te beperken.	<ul style="list-style-type: none"> - In augustus 2019 is een beleidsnotitie 'leerplicht' geformuleerd en is sinds mei 2021 bij het ministerie van financiën ingediend voor financiële toetsing. - Voorstel wijzigingen op de Leerplichtwetgeving en de voortvloeiende ministeriele regeling met algemene werking zijn ingediend, maar teruggevraagd voor nadere aanpassing. Moeten nog worden ingediend bij de Staten. 	Geen verdere effect.
2	De regels ter zake leerplicht zijn niet eenduidig en/of zijn in strijd met de Curaçaose leerplichtwetgeving of zijn gebaseerd op de Nederlandse leerplichtwetgeving.	Schoolbesturen zijn door UOW geïnformeerd over de procedures en regels inzake het geven van vrijstelling van leerplicht. Daarnaast zijn ze herinnerd om de procedures te volgen. Er is ook een conceptmodel voor een vrijstellingsverklaring voorgesteld om uniformiteit te creëren en is een conceptbrief opgesteld naar de ouders. Op structurele basis zal contact worden gehouden met de actoren. Gepland voor 1 ^{ste} kwartaal 2023	Geen effect. Deze actie moet nog worden uitgevoerd.
3	Er is slechts één leerplichtambtenaar (voltijds) en een leerplichtambtenaar (deels zich gedeeltelijk daarmee bezighoudt).	Sinds augustus 2021 zijn 4 medewerkers belast met taken gericht op naleving leerplichtwet. Daarnaast hebben enkele medewerkers de opleiding BavPol gevolgd en dus ingezet kunnen worden als leerplichtmedewerkers. Ook zal een unit leerplicht worden opgezet. Dit is echter nog niet het geval. Is gepland voor 1 ^{ste} kwartaal 2023.	Is niet duidelijk bewezen of hierdoor alle taken worden uitgevoerd. En hetgeen niet is ingevoerd heeft geen effect op dit moment.
4	De leerplichtambtenaren en de overige medewerkers belast met het toezicht krijgen geen aansturing.	In september 2021 is een nieuwe coördinator aangewezen voor het aansturen van leerplichtmedewerkers. Daarnaast zullen werksessies worden gepland om de kennis van de leerplichtmedewerkers te waarborgen. Dit is echter gepland voor 2 ^{de} kwartaal 2023.	Geen effect. Deze acties moeten nog worden uitgevoerd.

5	Er ontbreekt aan instructies over de werkwijze voor de leerplichtambtenaren en de overige medewerkers.	Er is een handboek 'uitvoering leerplicht' met werkprocessen en instructies opgesteld. Deze zal in het 2 ^{de} kwartaal van 2023 worden gereviseerd.	Tekortkoming is hiermee opgelost, maar periodieke revisie moet plaatsvinden.
6	Er ontbreekt een formele taakverdeling en/ of vastgelegde taakverdeling.		
7	De leerplichtambtenaren en de overige medewerkers belast met het toezicht hebben onvoldoende kennis over de leerplichtwetgeving.	Dit zal worden opgelost middels de werksessies en het handboek.	Geen effect. Deze actie moet nog worden uitgevoerd.
8	Er is geen geautomatiseerd (leerling) administratiesysteem.	Er is een Centraal Landelijk Onderwijs Applicatie (CLOA) in aanbouw waarin een module voor leerplicht wordt ontwikkeld. Daartoe worden de processen sinds september 2022 doorgenomen. Afronding van de ontwikkeling van de module leerplicht staat gepland voor het 3 ^{de} kwartaal van 2023.	Geen effect. Deze actie moet nog worden uitgevoerd.
9	De werkzaamheden van de leerplichtambtenaren zijn gericht op het verstrekken van verklaringen voor tijdelijk geoorloofd de school verzuimen.	De Minister heeft geen reactie gegeven op deze bevinding.	Geen effect.
10	Ouders/verzorgers zijn niet rechtstreeks geïnformeerd over hun plichten en regels met betrekking tot leerplicht.	De unit Leerplicht is momenteel bezig met het opstellen van een concept moederdocument, de zogenoemde "het verzuimprotocol met regels, procedures en informatie over de leerplicht op Curaçao is opgenomen. De nodige informatie zal in de schoolgidsen worden opgenomen. Deze staat gepland voor het 2 ^{de} kwartaal van 2023.	Geen verdere effect. Deze actie moet nog worden uitgevoerd.

11	De bevolking is niet geïnformeerd waar zij vermoedelijke gevallen van niet voldoen aan de leerplicht te melden.	Na het openstellen van de module leerplichtwet zal UOW een campagne starten om de bevolking te informeren waar zij de vermoedelijke gevallen kan melden. Dit staat gepland voor het 3 ^{de} kwartaal van 2023.	Geen effect. Deze actie moet nog worden uitgevoerd.
12	De informatieplicht van de privé scholen is niet duidelijk.	Met de privéscholen is reeds contact opgenomen en zij hebben hun bereidwilligheid getoond om de leerlichtwet na te leven.	Geen bewijs aanwezig van de contact met deze scholen. Dus geen effect.
13	Onduidelijkheid over verplichting van de particuliere scholen om opgave te doen van verzuim leerplichtigen.	In de landsverordeningen FO en VO is informatieplicht opgenomen voor het openbaar onderwijs alsook het bijzonder onderwijs. Er is geen bewijs dat vanuit UOW de scholen worden aangesproken voor het niet inleveren van verzuim opgave.	Geen effect.
14	De betrouwbaarheid van de informatie over geoorloofd en ongeoorloofd schoolverzuim is niet gewaarborgd.	De schoolhoofden moeten het (on)geoorloofd verzuim in het gedigitaliseerd systeem van het ministerie invoeren waarna de controle door de Unit Leerplicht dient te volgen. Deze registratie vindt nog niet plaats daar deze ook deel uitmaakt van de CLOA die nog in de maak is.	Geen effect. Deze actie moet nog worden uitgevoerd.
15	De overheid houdt geen toezicht of alle leerplichtigen opgenomen in het bevolkingsregister op een school staan ingeschreven.	Een directe link met het bevolkingsregister via de opzet van de CLOA heeft als doel kinderen en jongeren die niet op een school staan ingeschreven te identificeren. Dit wordt mogelijk als de leerplichtmodule in het digitaliseringstraject per 1 augustus 2023 wordt opengesteld.	Geen effect. Deze actie moet nog worden uitgevoerd.
16	De overheid heeft geen inzicht op het blijvend naleving van de leerplicht verplichting door leerplichtigen die niet in het bevolkingsregister zijn opgenomen.	Met het openstellen van de module 'Leerling gegevens' in juni 2022 is inzicht reeds mogelijk gemaakt.	Er is geen bewijs ontvangen waaruit blijkt, dat deze module reeds functioneel is.

17	De overheid heeft geen zicht in hoeverre de leerplicht wordt nageleefd voor wat betreft het bijwonen van lessen door leerplichtige jongeren op een school.	Deze tekortkoming zal opgelost worden door het openstellen van de module leerplicht in het digitaliseringstraject van het ministerie van OWCS (CLOA).	Geen effect. Deze actie moet nog worden uitgevoerd.
18	De leerplicht patrouilles houden beperkt toezicht (concentreren zich voornamelijk rondom de scholen).	Na het formaliseren van de unit Leerplicht zullen de instructies opgenomen in het handboek 'uitvoering leerplicht' worden verscherpt om zo deze tekortkoming op te vangen.	Geen verdere effect. Instructies moeten nog worden verscherpt.
19	De leerplichtbrigade legt het bij hun gemelde ongeoorloofd verzuim niet vast en meldt het niet door aan de leerplichtambtenaren.	In januari 2023 ontvangen alle ambtenaren een 'device' voor registratie. Met de opzet van de module leerplicht worden dossiers in het systeem direct bijgehouden voor rapportage. Dit is nog niet het geval daar de invoering van module leerplicht gepland staat voor het 3 ^{de} kwartaal van 2023.	Geen effect. Deze actie moet nog worden uitgevoerd.
20	De leerplichtambtenaren worden niet op de hoogte gesteld van alle door de leerplichtbrigade geconstateerde overtredingen.		
21	De meldingen van verzuim bij de leerplichtbrigade worden niet volledig afgewikkeld.	De Minister heeft geen reactie gegeven op deze bevinding	Geen effect
22	Er worden geen dossiers bijgehouden van leerplichtigen die ongeoorloofd verzuimen.	Het dossier ongeoorloofd verzuim is opgenomen in de module leerplicht. De module leerplicht is nog niet ingevoerd. De invoering staat gepland per 1 augustus 2023.	Geen effect. Nog in te voeren.
23	Er zijn geen afspraken gemaakt tussen de leerplichtambtenaren en de ambtenaren van de Vreemdelingendienst over de informatie omtrent het uitgevoerde toezicht op de leerplicht.	Tijdens het werkoverleg van 30 november 2021 zijn afspraken gemaakt met de Vreemdelingendienst en vastgelegd in de notulen. In deze notulen staan punten opgenomen maar deze zijn niet nader gespecificeerd.	Geen duidelijkheid over de afspraken en mogelijk effect.

24	Het is niet duidelijk welke verklaringen de ambtenaren van de Vreemdelingendienst moeten accepteren.	Er is een conceptbrief opgesteld voor de toelatingsorganisatie en een conceptbrief aan de bekostigde schoolbesturen, dienst openbare scholen en privéscholen met een model vrijstellingsverklaring. Echter in de brief en bijbehorende bijlage is er tegenstrijdige informatie over noodzaak van additionele informatie vanuit het ministerie van OWCS.	Door de onzekerheid zal het effect moeilijk worden bereikt.
25	De overheid is niet bekend met de hoogte van de gemaakte kosten in het kader van toezicht.	Het ministerie heeft een eerste aanzet gemaakt voor de kosten van de oprichting van de unit Leerplicht. Deze kosten dienen nog verder uitgewerkt worden.	Geen effect. Deze actie moet nog worden uitgevoerd.
26	Er wordt geen verantwoording afgelegd over het uitgevoerde beleid.	Gepland staat om over het jaar 2022 een rapportage op te stellen. Deze staat gepland voor in het 1 ^{ste} kwartaal van 2023.	Geen effect. Deze actie moet nog worden uitgevoerd.